

cinus mala quapiam innoxione corrumpere. P. Do-

Opera bona initio quidem nihil sunt; exigua sunt...

Ubi sunt Christiani, qui hodierna die serio ad-

Opera bona testes sunt fidei, Salvianus ait, sine fide...

Christians sine operibus habens fidem, ut cum S. Cl-

Cur abhulit Jesus Christus Ios ab Ecclesia, ut Gen-

Magnus in be-

Defectus alter, qui in opera nostra bona solet ob-

Defectus alter, qui in opera nostra bona solet ob-

Defectus alter, qui in opera nostra bona solet ob-

Defectus alter, qui in opera nostra bona solet ob-

In ipsi Ecclesie primordiis fides vivebat, latiusque...

Per opera bona, que vi promissionis, quam nobis...

De bonis, que in celo per bona opera acquirere...

Confidete actiones omnes, quas in mortalibus pec-

Magnus in be-

Defectus alter, qui in opera nostra bona solet ob-

Defectus alter, qui in opera nostra bona solet ob-

Defectus alter, qui in opera nostra bona solet ob-

Defectus alter, qui in opera nostra bona solet ob-

Defectus alter, qui in opera nostra bona solet ob-

Per bona o-

Per bona o-

Per bona o-

Per bona o-

Per bona o-

Per bona o-

Per bona o-

Per bona o-

Per bona o-

Per bona o-

Per bona o-

operatur: Nimis festinatio, & naturalis activitas opti-

Novit Dominus tunc, & quidem longe, te melius;

Novit Dominus tunc, & quidem longe, te melius;

Novit Dominus tunc, & quidem longe, te melius;

Novit Dominus tunc, & quidem longe, te melius;

Novit Dominus tunc, & quidem longe, te melius;

Novit Dominus tunc, & quidem longe, te melius;

Novit Dominus tunc, & quidem longe, te melius;

Novit Dominus tunc, & quidem longe, te melius;

Novit Dominus tunc, & quidem longe, te melius;

Verum quid est quamplurimis esse peritiam, quod minus tantummodo actiones...

Jampridem expectat Deus, ut sibi ea perlovanis...

Cum in Evangelio lego frigidam calicem patperi...

Inter mentis perlovanem, & actionem cordis ad-

Ratio nobis...

Ratio nobis...

Ratio nobis...

Ratio nobis...

Ratio nobis...

Ratio nobis...

Opera bona...

Opera bona...

Opera bona...

Opera bona...

Opera bona...

Opera bona...

Opera bona...

Opera bona...

Opera bona...

Opera bona...

Opera bona...

Opera bona...

Opera bona...

Opera bona...

Opera bona...

Opera bona...

Opera bona...

Opera bona...

Opera bona...

Opera bona...

Opera bona...

Opera bona...

Opera bona...

Opera bona...

Opera bona...

Opera bona...

Opera bona...

Opera bona...

Opera bona...

Opera bona...

Opera bona...

Opera bona...

Opera bona...

Opera bona...

Opera bona...

effectum amoris nostri, fideique nostrae argumentum, Specimen sermoneum, pro tertio post Epiphaniam Dominica.

Animus quotidie, idem sine operibus mortuus est. Sed viuentes, non secus ac heretici, qui omne Christiani meritum ad solam redigunt fidem, verba nostra factis damnamus, vel ut verbis utamur, iustitiam Ecclesiae Patrie, actiones nostrae verbis ruborem suffundit. Atque quoniam effectus in casu, statumque nimis palam damnabili, si faceretur bonam vitam necessarium esse, vix fidei affectum, & licet illa confessio ita videretur, ut, si reliquum illud fidei, quod superest, admitteret, nullam in nobis amplius Christianam religionis vestigium posset deprehendi; temperamentum sanctissimum, quod omnia in tranquillo constituit. Deum inter, ac nos compositionem quamdam animus: fidem amplectimur, & bona opera abijcimus; vel sit minus illa in omne tempus abijcimus, saltem in tempus aliud rejicimus. Credimus futurum, ut fidei nostrae sinceritas cohibeat Dei brachium jamjam in nos tela contorqueat; atque eas nobis promeretur gratias, quibus indigebimus, cum senio confecti Deo seruire, & bona opera facere incipimus; atque ob adeo suam illulionem nobismet ipsos laudamus. Talis est character noster, theoretice quidem Catholici, practice haeretici; ad omnia credenda parati, dummodo mentis obsequium cordis affectum, saltem pro presenti, non auferat; in futurum enim, quocumque volent, & quacumque inibimus consilia. Ibidem.

Cum hominibus debemus, hi districte, quidquid sibi debetur, exigunt; at Deus id unum tantum postulat, quod possumus. Temperamenti gracilitas non patitur magnas auferretas: satis est si eleemosynam eroges; hujus facultatem tibi auferre gestas. Ora; prolixitate vacare precibus non vales, per intervalla cor ad Deum attolle. Pauper es, & aeger, patienter hanc salutem paupertatem, dolores tuos cum Jesu Christi doloribus conjunge, atque crucis sacrificio tuas passiones immitte. Ita semper in nostra potestate situm est, bona opera perficere. Idem pro Adventu.

Si que utquam causa est, qua Deus agi possit, ut nobis eripiamur, haec sane est operum bonorum contemptus: cum enim fides data sit, ut agamus, Sanctus Thomas ait, tenetur quodammodo Deus illam nobis auferre, ex quo non operamur, neque eadem utimur, quomodo ille desiderat. Arbores haec arida est, atque sterilis, jure igitur impare potest, ut succidatur. Quod autem nos docet Scriptura de hac arbor, quod in mortalibus accidit; quippe Deus secundum admirabiles sapientiae suae ideas, fidem nobis largitus est non solum, ut nos ab Ethnicis distingueret, atque ut admiraremur miracula, & eaque crederemus, quam preceptis illius opera accommodaremus; sed ideo eam Deo filius tradidit nobis, ut fructum fereremus; sed videmus, quod arbores haec licet gratia rore irrigata, atque curis omnibus excolta, nullum fructum adfert, inde illa tamquam ex ingrato, sterilitate solo revellit. P. Bourdaloue in sermone sub ejus nomine edito.

Per fidem bona opera exerceamus, & nihilominus per bona opera fidei roboratur. Neque nullam in hoc effe potes contradictionem: dummodo distinguantur priores gratia a subsequentibus, principium a perfectione, primus gradus a consummatione fidei, mysterium hoc facile intelligitur. Fides, saltem incepta, principium est bonorum operum, non differt: verum affirmo etiam ad fidei perfectionem non nisi per bona opera perveniri. Ita Centurio, de quo sermo in Actibus Apostolorum, a confusa obscuraque fide ad certum, certamque gradum factus. Idem.

Plurimi sunt, qui plura se adeptos fuisse merita putant, quibus feratse Deum aliquando inquit, quod olim Judaeis, quorum repulit sacrificia. Quis quisque haec de manibus vestris? Haec 1. Quis haec a vobis petit, & cur illa fecistis? Illis non secus ac aliis exprobat, quod in bonis operibus suam tantum operati fuerint voluntatem: Ecce in die vestri invenitur voluntas vestra. Haec 2. Et fortasse, quod accidit Sauli, eos reprobat propter sacrificia impertuna, & victimas manu inobediencie oblatas. Heu! quos fideles hodie inordinata pietate, bonisque operibus importune factis, & quae ab illis minime exquirebantur, similes metuere debent exprobrationes, & fortasse idem supplicium? Quot aliis in rebus zelum suum impendunt, qui unice in officiis suis rite persolvendis esse impendendus? Nobis persuasum esse debet perfectionem in eo positam esse, ut Dei ordinem sequamur in suis actionibus, quae propriae sunt conditionis, in qua oris nos voluit, status, in quo nos collocavit, & maneris, quod vobis commisit. P. Avelinensis sermone de Assumptione.

Job, licet iustus, omnia opera sua metuebat; neque enim putabat, optimis etiam, sanctissimisque bonis illam inesse perfectionem: quam Deus requirit: sed quid nobis de nobis cogitandum est? deus deus, quibus undique scaturit? Heu! Nomen id nobis exprobari potest, quod olim propheta quidam Judaeis, ut eorum superbiam intrinseceret; iustitiam eorum in oculis Dei id esse, quod nolitis, quidquid maxime peioreremus. Omnes iustitiae vestrae, quasi panis mansueti. Isaia 64. Quot enim in precibus distractiones, quot in sacrificiis irreverentiae, quot in usu Sacramentorum tepiditates, qui divini verbi abusus in concionibus, qui volapatus, vel curiositatis ergo adiuntur? Quantum vanitatis in jejuniis, quantum fastus in eleemosynis, quantum phylaxia in operibus charitatis, quantum singularitatis in pietate! Ita aequae correpti, & propter ea, quae fecimus, & propter ea, quae omisimus, fortasse rei inveniemur, & eorum, quae a nobis facta, & eorum, quae non facta fuerunt. Idem.

Homo, S. Thomas ait, haec in re, non secus ac in pluribus, ab Angelo differt, quia Angelus unica tantum actione pervenit ad gloriam, ad quam homo non nisi per plurima opera bona, & multiplicata plurimarum actionum sanctorum merita potest pervenire. Quamobrem Scriptura de illo verba faciens, qui ad caelestem anhelat beatitudinem, illum homini comparat iter agenti, atque pedetentim incedenti, qui non nisi defessus ad laboris finem pervenit: Beati immaculati in via, qui ambulavit in lege Domini. Psalm. 118. Simili ratione ad caelum pervenire non possumus, nisi plurimorum sanctorum desideriorum, bonorum operum saepe repetitionum, multorumque laborum motu. Melior homo Dominicus.

Actiones nostrae, ut bona sint opera, quaedam perfectionis requirunt gradum, quem semper non habent, & defectus ille Deum cogit, ut saepe sibi inservientes corripat. Hujus rei insigne nobis suppedit testimonium in Episcopo, de quo mentio est in Apocalypsi cap. 3. qui se meliorem, quam esset, existimabat: Non invenio opera tua plena; in operibus suis multum inane reperio: ac plurimum requiritur ad hoc, ut omnia munera tui adimplas officia. Exprobratio haec ad vosse pertinet, o Fideles? Facitis eleemosynam, at tantamque, quanta par sit vestrae facultati? Multum temporis orationi impeditis, at non satis attento animo preces effunditis? Omnes devotiones amplectimini, sed domesticiorum vestrorum curam negligitis? Tanta aequitas vobis est, ut inter alios Judices laudibus extollamini, verum in manere obstando fat negligentes estis: Non invenio opera tua plena. Ex. collectione P. Campigny.

Si contigit, ut aliqua opera bona peioreretur, immentote, mala, quae fecistis, longe esse plura; & illud ipsum bonum, quod fecistis, forsasse totum, immixtum esse defectibus, atque imperfectioribus, quare d. Hanc ob causam S. Augustinus lib. 9. Confess. cap. 13. inquit: Ve enim laudabili vestra bonorum, si remota misericordia (Deus) distinet, eorum. Reri enim potest, ut rationes, propter quae credimus futurum, ut opera nostra Deo placeant, eadem sint, propter quod damnabuntur: mala enim, quae facimus, mere mala sunt: sed bona mere bona non sunt; quippe cum pluribus imperfectioribus mixta. Quamobrem vobis propter opera vestra bona metuemus magis est quam gloriamur. Hoc facere consueverat Sanctus Jacob, qui dicebat: Veretur omnia opera mea, sciens quod non parceret deliquenti. Job 9. Auferit Anonymus.

Audire mihi videtur mundi Salvatorem hortantem, ut pro caelesti gloria thesaurus congeramus, atque dicentem: Nolite thesaurizare vobis thesaurus in terra. Vos eduxi ex nihilo, ubi per aeternitatem factus, ut vos eum in statum adducerem, ubi coelum, ad quod vos invito, lucrari possitis; vitam, quam ad noblem hunc finem vobis concessi, integram servavi, at vobis tempus, & ratio suppetere pro bonorum operum merita infinitos gloriae thesaurus comparandi. Ne illud insumere velitis frustra inania terra hujus bona inquirendo. Nobiliorem fovete ambitionem, sanctam exercete avaritiam & vobis sume, & ipse digniorem, volmet ad coelum usque attolentes. Quamquam ex natura vestra, utque non aliud est, quam infirmitas, atque fragilitas, pares non sitis vel minime actioni bonae, quae coelum mereatur, paragenda, ita facultatem, ac vires hoc efficiendi per gratiam vobis contuli, ut cum ad effectum hunc consequendum vobis nihil desit, jam in vobis sumum sit illum obtinere. Coelum enim in manibus vestris est, aeternaque vos vestra in facult.

Nobis metuemus est pro ipsi opera bona.

Deus ex nobis factis expectat, videlicet licet opera bona.

Non nisi per bonorum operum multitudine ad eam perfectionem esse potest, & coelum acquirere.

Opera nostra bona quoniam requirunt perfectioris gradum quo ut plurimum carere.

Opera bona eadem exquirere debent.

Inimicus non debetur, ut quod bonum aliquod quod fecerimus.

Deus gloria minima opera bona remuneratur.

Dei filius nos horat, ut boni operibus coelum acquiramus.

Coelum non nobis meretur operibus.

Opera nostra bona fac.

in facultate vestra possit esse: quidquid ibi invenitur, pro vobis est; & unicum illud bonum est, quod ad vos pertinet; quod in terris vestrum esse putatis, alterius est, qui illud praefertur, & pro quo illud servatis. Omnes illi thesauri, quos habebitis in caelo, vestri erunt in aeternum, illi vero, quos super terram habere contenditis, vobis eripuntur. Maimbourg, sub suam prima concionis die Chorum.

Quammodum Deus singulos nostrum possit tamquam viuentes, sanctaeque arbores in Ecclesiae suae horto constatis, ita ex his arboris fructum requirit. Idcirco in Evangelio scriptum est, quod vinea dominus venit fructum exquirere ex arbore, at nullum invenit. Id nobis incurrere debet metum iudiciorum Dei, qui nos videt, quales sumus, qui fortasse nullum invenit fructum, verumque fructum in nobis, cum opera bona facere negligimus, vel cum ipsi folia pro fructibus consistamus, videlicet steriles cogitationes, aut inania vera pro virtutum actionibus, & operibus charitatis... Quammodum Deus auctor est, atque principium fructus, qui in nobis est, ita ipse illius est iudex, exigite, ut eisdem cultus respondet: Non petit solum, ut fructus hic generatum sit bonus, sed ut bonus sit pro qualitate gratiarum, & beneficiorum, quibus ipse cumulavit animam, quae illum parere debet: quo in sensu explicanda sunt illa filii Dei min: Omnis arbor, quae non facit fructum bonum, excidetur, & in ignem mittetur. Matth. 7. Videtur immo etiam numerare annos, quibus illi serviamus, quos saepe ipsi nequamque recensemus, neque inde occasionem nanciscimur amissis temporis reparandi, atque nosmet ad melius in posterum tempus inflandum excitandi. Non veremur illum de nobis dicere: Ut quid etiam terram occupas? Luc. 13. Cur sterilis hic arbor, cur anima haec ingrata, nulli interioris pietatis actioni vacans, adhuc inutiliter terram occupas? Liber qui inscribitur: Christiana decemoria, pro quatuor temporibus a S. Hieronymo.

Maximum praecipuum; quod illi etiam, qui pietatem excolunt, plurimum negligunt, ideoque bonorum operum fructus amittunt, est in bonis operibus eum severae ordinem, quem charitas praecipit: Ordinavi in me charitatem. Et sine plures videtur, qui plurima faciunt charitatis opera, sed in iustitia actionibus deficiunt: aliis illi largiuntur, quod minime debent, aliis negant, quod debent, operum honorem, gratiam, servitium, quam illis praestare tenentur. Proprii nonnumquam negligunt filii rei familiaris cura deficiunt, & aliene suscipiunt; consanguineis egestatis laborantibus non subveniunt; & alieni contra Dei praecipuum praeseruntur. Ecclesiae donariis cumulantur, & pauperes praeteruntur, multa in pios usus bona legantur, & ea, quae vel principi, vel privatis adempta sunt, non restituuntur. In bonis operibus ordo requiritur; ea, quae iustitia, ac necessitas sunt, ante ea, quae supererogationis, ac voluntatis sunt. Liber cui titulus: Christiana decemoria, &c. in 22. post Pentecostem Dominica.

Verum quidem est, quidquid conatur, nos nihil facere posse, ac semper inutiles servos esse. Sed hoc ipsum nihil, Domine, dignaris accipere, & hanc humanarum actionum nihilo paradisi in premium pollicemur. Si jejunamus, hoc parum certe est; si ploramus, si nosmet humiliamus, si poenitentiam amplectimur, si te amamus, si proximum nostrum diligimus, si illi operi ferimus, nihil facimus dignum ea spe, quam nos lovere jubes: sed quia perfectae nostram agnosceis egestatem, ut temet eadem conformes, adeo exiguis conditionibus tantam nobis spem tribuisti. Auferit Anonymus.

Qui male operatur, indignus est, qui ingreditur in caelum; neque dignior ille est, qui illud non operatur bonum, quod quisque in conditione sua operari tenetur. Non sufficit non facere damnatum talenti, quod nobis creditum est; servus iners statimur, quia inde nullum questum percipit. Christiana religio nihil pendit inanes, sterileque titulos, nihil praeter opera bona usque ad supremi iudicis tribunal nos committat. Mysterium hujus accessit, quorum dies adeo vacui sunt, plurimam habent, quae ibi offendant? . . . Ficus, de qua loquitur Evangelium, non peccaret, nisi quod nullum peccaret fructum. Enimus folia quidem de via in ea Salvator prospexerat, propositus accedens visurus, utrum fructum aliquem inveniret, folia tantum invenit, nonnum enim secum tempus advenerat. Attamen nihilominus arbori huic Jesus Christus maledixit, quae illico exaruit. Facile hoc mysterium potest intelligi. Christiani vita, nunquam bonorum operum vacua, sterileque esse debet: improba est, ex quo fructu caret. P. Croiset, sermo secunda spiritualium considerationum.

Cum laboramus non secundum finem, spiritumque Henry Bibl. Tom. III.

status nostri, oleum, operamque perdimus, & nihil meremur: Viri divitiarum nihil invenunt in manibus suis. Mortales ipsi, qui bonorum operum divites habentur, eo fortasse in statu positi, in quo magna acquirere possunt merita, postquam multum operati sunt postquam diu cucurritur, post tot labores, atque exercitationes quod lucrati sunt? Nihil invenunt in manibus suis. Deus in rationariis suis ea tantum describit, quae propter ipsum conatur. Nitidissima quilibet facta fructus vitiosus sunt, nisi fiat propter Deum. Ubi ex status nostri recedimus via, erramus; & cuius utilitatis tunc esse potest gressus nostri, laborumque, quibus errando fumus delassati? Id.

Non desunt qui aliquibus operibus bonis, religionis officii, pietatis actionibus, quas operantur, confidunt: quasi se per haec sanctificari putent, ac facis superque se facillime opinentur is perfuncturi muneribus, quae quatenus Christianis obeunda illis sunt, quamvis in oculis Dei longe alii ab opinione sua videantur. Mortalis hic, exempti gratia, prolixas effundit preces, de rebus sanctis pie loquitur, in vita frugi, sapienterque videtur: fortis est, pudicus, modestus. Omnes ista qualitates profecto ad vitam sanctam concurrunt; at nihilominus homo iste, vel injuriis laesatur, exardescit in iras, inimicus est inimicorum suorum, malum pro malo reddi, quin iuxta explicitum illi Dei praecipuum vis beneficiati, a quibus laeditur. Hominis hujus vita quantumvis sancta videatur, tamen reprobat; omnes istae qualitates egregiae, quae exteriorem hominem in eodem exornant, eum fallunt, putat eam se habere iustitiam, quae caret; deest illi charitas, omnes debent virtutes; etenim sine illa omnes mortuae sunt, ac nullam parant utilitatem. Abbas Trappensis in moralibus considerationibus in S. Marthae Evangelium.

Duo diversis sunt quaedam devotiones, & quaedam pietatis exercitia cupere, & aequae in praxin redigere; alterum ex altero non consequitur. Satis est, res bonas esse, ut desiderentur, & amentur; cumque motus isti boni sint, Deus illos in corde potest eliorare: sed actiones instituta sunt secundum omnia officia, ac voluntatem Dei singulari praescribentis, quid in hac, vel in illa circumstantia agendum sit. Quot, exempli gratia, sunt, quibus inspirat Deus magnam multitudinis, vel regularis vitae cupiditatem; & quibus tamen hoc faciendi facultatem auferit; cum hac fit ejus voluntas, quod hoc habeant desiderium, ac illud sequi non valeant? Dei motu conepert David votum adificandi templum Domino, attamen Deo explicita erat voluntas non permittendi, ut ab illo adificaretur, quin immo hoc illi prohibuit. Hoc pacto inspirabat illi motum, quem, non ille sequeretur, praecipit. Essais de Morale tom. 10.

Attendum est sane Marthae sollicitudinem fuisse sanctissimam; Salvatorem eo, quo debebat, recipiebat hospitium; non obscura praebat vii erga eumdem obsequii indicia; actio illius laude etate digna, eoque munere perungebatur, quod etiam, atque etiam commendatum est, idque praesertim erga Dominum. Attamen Jesus invenit, quid in facto ejus corripit; dicitque illi: Sollicitus es, & turbaris erga plurimas. Luc. 10. Finis, quem illa sibi propofuerat, melius esse non poterat, neque illius pietate dignior; attamen eadem immiscetur quaedam circumstantiae, quae factum in oculis Salvatoris reprehensibile efficiunt. Haec sollicitudo, haec alacritas, haec celeritas, dolor, quo afficiebatur, quod foror laborem ipsius non immineret, defectum aliquem actioni offunderet, effeceruntque, ut non omnem eam, quam debebat, perfectionem haberet. In hoc malum homines ne cogitent quidem labuntur. Bona, quod faciunt, immittent ea, quae bona non sunt; ita illius bonitatem corrumpunt, ejusque coram Deo meritum minuant. Hinc saepe accidit, ut opus, quod in operantis intentione nihil habet non laude dignum, fiat denique productio naturae, & effectus libidinis, quod obscurat, vel potius delet bonum omne, quod in origine habebat. Abbas Trappensis in moralibus considerationibus in S. Lucae Evangelium.

Cum Christiana vita agnosceat vult, utrum vere sit pia, videat, utrum operibus charitatis sit delecta. Novit illa rei familiaris curam gerere, ex agris uberes fructus colligere, pecuniam in lucro ponere, ac pro unigenito ingentes thesauros congerere; verum vacat illane bonis operibus? Ullam curam in pauperum solatium, animarumque salutem impendit? Si haec pars non est curatum ipsius, vehementer metuentum est illi, ac de fide pietate diffidendum. Cant matrona hac adeo provida, ac prudens morti erit proxima, dicitur illa quidem ingentes congregate divitias, domumque suam magnis opibus decoreta, ac numquam

si debent facundum flatus nobis fecerit, nisi spectatum.

Satis non est aliquot opera bona facere, nisi praecipua adimpleantur.

Bona desiderata & opera nostra secum dum Dei voluntatem respicienda sunt.

Opus in se bonum saepe a circumstantiis corrumpitur.

quam bonis operibus; ac pietatis exercitiis vacasse: attamen certum est, eam a Deo iudicatum sui secundum primum, ac postimum eius officium. P. Jurin in Dialogis Aestheticis, tom. 1. lib. 2. cap. 5.

In virtutibus, operumque bonorum executione vanae sunt earum exercendarum rationes, quarum per se non plurimum differunt. Opifices, qui aurum, argentum, &c. conantur, saepe admodum operam faciunt, isdemque instrumentis utuntur, attamen longe differunt sui operis pretium ab argento. Hoc ipsam accidit operibus gratia. Quicumque Deo famulari profitentur, eadem praecepta proprie faciunt; orant, ad Sacramenta accedunt, se mortificant, elemosinas erogant; sed quam varie haec omnia fiunt! Caelum non distat a terra tantum, quantum ex Dei sententia alii sese super alios attolunt. Hi omnia ex auro, pretiosisque lapidibus extrahunt; illi ex palea, & luto edificant compingunt. Hoc autem discrimen inde oritur potius, quod alii quidem non sine magno sui ipsius amore, ac per proprii spiritus impetum operantur, cum alii per gratiam motum, ac Dei spiritum agant. Actiones, & opera nostra bona tunc commendantur, cum magis ex Dei, quam ex nostro spiritu proficiuntur; tunc vero perent, cum in illis plus humani, quam divini spiritus invenitur... Nostra igitur actiones eo perfectiores sunt, quo magis Deum respiciamus, atque in illas gratia spiritus magis influat. In hoc igitur magis attentos nos esse opus est, ut videamus quantum ad agendum nos causa impellat, atque excitemus in nobis ardorem placendi Deo, quem fecerunt naturales, vel minus perfecta causa possunt imminuere. Idem tom. 3.

SUPPLEMENTUM.

Quamplurimi vitam suam fatuam recogitantes jactantur per plures annos se plurima pietatis opera fecisse, se quotidie sanctum Sacrificium celebrasse, vel dum celebraretur adfuisse, si laici sunt, se Divinum officium recitasse vel aliarum precum multitudinem recitasse, se jejunasse, fortasse etiam, si Concionatores sunt, plurimis quadragesimis praedicasse, si uberrimas elemosinas erogasse. Haec quidem omnia sunt bona, sed extremi iudicii die, cum introbit Deus in accuratam rerum omnium discussionem, cum illos de actionibus eorum praestantioribus examinabit, utrum illis necessaria curam impenderit; utrum illis in gratia statu, pura cum intentione, tempore, & loco opportuna fuerint, ex quo in illis vitia deprehendunt! Quam perspicue illis ostendat ea, quae lucro apponantur, verum facile detrimentum; & quod ipsi arbitrabuntur positum esse super fidei fundamentum, adificium profusum aereum, argentum, lapidibusque pretiosis compactum, non aliud fecisse, nisi consulum li-gnorum soni, & paleae fruem igni quam celerrime absumendum! Car. Bellarminus in Opusculis.

Esse misericordes, sicut Pater vester, caelestis misericordiae, neque satis esse putatis exercere misericordiam Deo gratia proximum, sed exercere illam eo modo quo Deus illam vobiscum exercet. Si parvulus illi, qui vobis calumnia intulit vel contumeliam; parcite ex animo, oblivioni tradite injuriam, qua fuitis affecti, quemadmodum Pater vester, qui in Caelis est, obliviscitur eas, quibus a vobis afficitur; Propheta quippe testatur, illum omnino oblitescere ex memoria sua peccata nostra, ne peccata nostra officiant nobis, David ait; ille tantum ea removerit a nobis, quantum Oriens distat ab Occidente. Si elemosinam pauperibus erogas, pro certo habeto, te multo plura is, quae dederis esse recepturum! nam, ut Scriptura inquit, servatur Dominus, qui misereatur pauperum; & qui misericordiam exercet erga proximum suum, illum exercere debet cum humilitate, ac reverentia, quasi Principi alicui manus offerret. Si illis gratificaturis eorumque miseris opem latari non aegre sentis incommodare vobis, pro certo habete, vos adhuc longe distare a charitate Filii Dei, qui pro totius mundi salute, omnia, ipsam quoque vitam suam sacrificavit. Idem.

In omnibus operibus charitatis haec potissimum cogitatione utendum est; scilicet omnia unice facienda esse propter amorem Filii Dei, tamquam huic ipsi fierent. Magna consolationis est verbum illud, quod aliquando dixit Apostolus suis. Quidquid feceritis minimo cuique fratrum vestrorum, id mihi fecistis. Quo gaudio sustendi debemus, ubi cogitamus, si fratribus indigentibus opitulamur, nos Salvatori ipsi opitulari? Si alacriter gerimus onus illud, quod nobis imposuit obedientia, super humeros nostros Jesu Christi crucem bajolamus. Si aliena peccata detestamur, Magdalene instat pedes Salvatoris abluimus. Si proximi nostri mala miseramur, in Salvatoris val-

nera vinum, & oleum infundimus P. Eusebii Hieronymi.

Quodcumque bonorum operum genus certissime vacuum non erit mercede sua, & atrum in charitate, & gratia facta fuerint, igni periculum fiet; sed inde nitidissima produbunt tanquam vasa ex pretioso metallo; & qui fecerint illi, audient Filium Dei, qui illos evocans in gloria sua partem dicit eis: Venite benedicti Patris mei; possidete regnum, quod paratum est a constitutione mundi. Spiritus enim & Adversus mihi mandavit Erc. Salvator ipse pollicetur, se mercede vacuum non relicturum frigidae calicem, qui charitatis vacuum minimo suorum traditus fuerit. Hinc videre possumus esse opera alia ab aliis longe diffimilia: quod quidem aliis quidem aeternam mercedem promittit, aliis vero aeternum supplicium minatur. Omnia igitur opera nostra seu bona, seu mala per ignem sunt transitura; & singula districte ad examen sunt evocanda. Alia quidem laudibus, & praemiis afficiuntur, alia damnabuntur, ac severissime punientur. Cur ergo nunc ea facimus, quae aliquando aeternum fruit nobis dolorem allatura? Hodierna igitur die damnum quod ferius, ocyus damnatur sumus; & si praesentium bonorum amor ita nos occaecat, ut bonum a malo fecerere nequeamus, cum cazo Evangelico dicamus Deo: Domine ut videam! Tunc agnovimus, quoniamcumque a nobis sunt pro Mundo posse nobis aeternam adducere condemnationem, & minima quavis opera propter Deum suscepta, aeternam mercedem promereri. Ex Opusculis Cardini Bellarmini.

Diluculo bona facere aggrediamur; veniet enim fortasse tempus messis, antequam ferere inciperimus. Ad si hoc jam aggressi sumus, caveamus diligentissime, ne susceptum opus intermittamus. Ut in morte uberem messem faciamus, ad finem usque laborandum est. Heu! quidnam me a bonorum operum praxi divelleret? Numquid vita Christianae fastidium? Num dietaria, irrisiones, odia mortalium? Quam flocci hae scienda sunt, si spectetur fructus, quem virtus parit in omnem aeternitatem! Quam certa haec messis est, quam praestolor post mortem! Deus haec mihi pollicetur est. Quam locuples est merces ista! Haec mihi praeparat Deus. Mihi igitur quaerendum non est, neque parcendum labori, cupis illa merces esse futura. Haec messis est aequae ac aeternitatis duratura; eamque sine labore ullo perficiam. Ibi semper erunt nos gaudio, novae voluptates, quae mihi labore nullo erunt comparanda, & quae nullum unquam tedium mihi sunt pariturae. Numquid ad id obtinendum nimis videbitur totius vitae labor? Id nullum erunt Christiani, qui cum severit, messem relaturi non fuerit? Erunt proculdubio; eruntque illi, qui passim sunt omnia opera bona sua vanitate asserui, non secus ac agricola negligens semen suum a caeli volucribus rapi permittit. Quam sultum est inanem hominum plaurum illi praestare mercedi solidam, quam virtuti praeparat Deus. P. Segneri in Meditationibus Tom. 3.

Plures sunt vitae, per quas consecravit Dominus Christianos ad perfectionem per bona opera adducere. Aliis quidem tribuit vividam temperantiam, valetudinem gravissimis laboribus non labefactandam, ut exterioribus vacent operibus, in quibus non minima est corporis pars; & alii etiam, qui licet magis spiritus viribus vigeant nunquam magis, & facilius seque exercent quam cum corpus sanum est, atque robustum. Videtur, e contra, alios obruere velie infirmitatibus & doloribus; sed in languidus eorum corporibus eorum spiritus ita confirmat, ut pares sint virtutibus heroicis exercendis, quod nunquam fit sine patientia. Patientia enim, ex D. Jacobo, opus perfectum habet; ita ut dici possit, quod aliquo modo pati, idem sit ac agere; eos qui majori patientia sunt praediti, optimos esse opifices, & eum perfectum esse qui actionem cum patientia conjunges, aequae crescit virtute. Opera Aestheticis Blesii, & a Ponte.

Sensum, & sine sensu distexamus, cum nihil negligimus, & ad minimum quodlibet, quod fieri possit lucellum parati sumus; hoc ipsum praeter propter spiritibus accidit divitiis; quod quidem Judex noster calicem frigidae rationem est habiturus. Quae cum ita sit, nulla nobis quantumvis modica videatur actio praetermittenda est; neque dolendum est nobis, nisi ea quae niteant, liceat operari. Parvae res suapte natura ad magnam viam ferunt; et si illas neglexerimus illi praestandis pares fieri non possumus; ad quod malum prohibendum pollicetur est Jesus Christus se minima quoque maximis bonis remuneraturum. Nil tam facile est, quam agrotantem invisere; tamen actioni huic, quantumvis facilis videatur, Deus magnam mercedem adjecit. Ex Opusculis S. Christophori.

Qui bona opera fecerint, quam mercedem in aeterni iudicii die sunt recepturi.

Monit. 11.

Incessanter & usque in finem laborandi est aeternam mercedem facite voluntas.

Bona opera non possunt agendo, & patiend.

Jesus Christus pollicetur est se minima etiam rebus uberem mercedem collaturus.

Vita.

Vitae hujus tempus nequaquam nobis datum fuit ad deliberandum, sed ad laborandum: laborem ergo, vobis, qui laborare non finit, nos deprehendat, antequam pensum nostrum sit absolutum. Haec nobis erit consolatio, quod laborantes nobis, simul etiam laboribus fidelium, qui vita functi sunt, animabus. Non integrum illis est operibus suis mereri, nostris vero possunt recreari. Neque frustra illas recreabimus, aliquando enim in eum statum adducetur, ubi nobis afferre poterunt centuplum illius solati, quod illis per opera nostra procuravimus. Ex Tomo duodecimo Anni Christiani Tournensis.

Pure intentionis in actionibus nostris indicia haec sunt, si sine turba, festinatione, sollicitudine, operemur. Si eadem attentio, & cura clam aequae, ac palam impenditur; in obscuro aequae ac in insigni ministerio, ruri aequae ac in magnis civitatibus, in gratiam pauperum aequae ac divitum, remotis arbitris aequae, ac ob oculos omnium. Si laboratur perinde ac in Mundo non aliud esset praeter Deum, & nos; & si aequo animo sumus, alios magis laborare, quam nos. Si non aegre sustineamus laborem nostrum intercampi; si minimis etiam numeribus persurgimus eadem cura, quae majoribus. Religiosi positivum, qui minutis regulas negligunt, hoc ipsum praetextant, quia minuta sunt; hi in majorum observantia pure Deum minime quaerunt. Cum illi tantum placere volumus, cui ferimus, aequae bene facimus omnia, quae cum illo vult. P. Croiset in Aestheticis Exercitationibus.

Quamvis absolute satis esse possit offerre Deo omnes actiones suas generatim initio cujuslibet diei; multo melius tamen est illi singillatim actionem quamlibet offerre, antequam illi manus admoveatur. Septimae enim accidit, primam hanc intentionem, quam experientibus habuimus omnia diei illius opera efficiendi propter Deum, quamprimum aliquo actu contrario destrui. Intentio haec veli virgula sumi benevolentis, quae suapte ingenio in caelum attollitur, sed ad minimum statum aera momento dissipantur, & evanescent. Ita quam passim inaurandam est primus hic cordis nostri motus, quo mane oblatum fuit, quod quid die illa est efficiendum. Nonne hoc fuerit Apostolus duplici loquendi ratione, quae utitur: Omnes quodcumque facitis, offerre Jesu Christo omnes generatim actiones vestras; sed offerre illi etiam singulas; Omnia in nomine Domini Jesu Christi. P. Segneri in Meditationibus.

Omnes actiones nostras naturales, licet honeste, laudabileque, tantum abest, ut nos ad gloriam adducant, ut ne minimum quidem ex Patrum sententia nos ad illam dissonant. Haeresarchan Belagium, qui cor humanum palpate voluit aliquam rationem, ac proportionem instituit inter virtutes mere humanas, & caelum, universa perhoruit Ecclesia. Patres statim in hoc monstrum insurrexerunt, certamine omnibus eloquentiae suae nervis usi sunt ad illius errores persequendos. Illum damnavit Concilia; & quin tempore teram veteribus referendis, secundum Concilium Araucanum; & sancta Tridentina Synodus, totius, quanta est, doctrinae impetum damnavit, juxta doctrinam Sancti Pauli, videlicet homines gratis justificari per gratiam vi Redemptiois, cujus Jesus Christus est Auctor: Justificati gratis per gratiam ipsius; per redemptionem, quae est in Christo Jesu. De hie igitur est omnes has actiones illustres, adeo ab omnium nationum historicis celebratas, omnes has virtutes Philosophorum mere morales, quae perstrinxerunt oculos, & discipulorum suorum, & eorum etiam, a quibus viti non fuerunt; multorumque semidivinum, non nisi temporalem mercedem ad summum mereri posse, non vero illos disponere ad expectationem Regni Coelestis, quod illis tantum praeparatum est, qui cum sint Ecclesiae filii, omnes actiones suas operantur, ut Deo placeant, & sicut coheredes Jesu Christi, qui hanc illis promeruit gratiam per fidei Redemptionis abundantiam. P. La Pesse, & Recens Auditor.

Quodnam humilitationis argumentum pro nobis, omnibusque humanis dignitatibus! Quidquid constituit obiectum nostrae admirationis, curam, sollicitudinem, desideriorum, laborumque; quidquid hominem ab alio fecerit, verbo, quidquid oculos nostros perstringit, ingenium, forma, vis, dignitas, scientia, sapientia, dexteritas mentis, corporiculae affectiones, ubi agatur de beata immortalitate, habentur pro nihilo, nisi meritum suum a Salvatoris gratia desumpserint. Possunt haec quidem omnia sensum vanitatis immittere, quod vulgatissimum est, sed non prohibebunt, ne in internum labamur. Ratio est, quidquid enim in naturali ordine situm est, nullo pacto comparari potest cum eo, quod est in ordine supernaturali. Eudry Bibl. Tom. III.

Ita neque cogitatio, spiritus, neque cogitationes, quae in seculo nati sunt.

Quomodo nam per naturale meritum gloriam consequi nobis liceat? Ne gratiam quidem exigere possimus, quae lumen est hujus vitae, deducens ad gloriam. Aliqua igitur adesse debet ratio inter finem, a quo nos perverturos esse proponimus; & media, ad quem ad id utimur. At beatitudo aeterna ad quam contendimus, generis est infinite superioris illis libidinis, quae humana ratio nobis offert ad eam consequendam; igitur Dei possessio omnes excidit conatus hominis; & imitatur fabulosos Titanes, qui montes montibus imponendo in Caelum ascendere nitentur, ille qui sese objeceret periculo, ut fulmineis ignibus absumeretur, sperans se aliquando gloriam aeternam adepturum actionibus mere moralibus, quantumvis haec coram hominibus fulgeant. P. La Pesse, & Recens Auditor.

Quomodo nam mellis expectatio agricola mallet labores, ita mercedis spes arum nostras debet recreare. Debet in spe, qui arat, arare. Mellis nobis erit in tempore suo, tempore suo metemus. De hac re dubitare non licet, quin gravissimum fidelitati Dei nostri inferamus injuriam. Agricola, licet omnia sapientissime praecaveat, licet nullis frangatur laboribus, licet spem foveat validis argumentis suffulcat, inveniendi potest arva sua tempestate aliqua, vel alio quopiam casu vastata; sed nil tale julo metuendum est. Perseveret ille in bonorum operum praxi, & nihil fructum illi surripere valet. Tempore enim suo metemus non deficientes. Interpretes quidam aliter haec Apostoli verba explicant; aequum est, ajunt, nos incessanter ferere, quia messis justis jugis erit in gloria; metemus non deficientes, eaque est D. Augustini sententia. Nullis finibus laborem vestrum circumferibere, S. Doctor inquit, & Deus nullo apponet mercedi vestrae. Verum si mentis fueritis; opprimunt vos Domini judicium, quidam Propheta dicit, eo modo quo herba amarum suffocant triticum. Apostoli verba significant etiam, nos metentes, nunquam laboribus fatigatum iri: metentes non deficientes. Messores licet alacriter messem peragant suam, laborem sentiunt; sed Sancti in Coelo metentes ea, quae ibi seminaverunt, purissimos voluptatibus, & pacatissima requie perfruantur, quae imperturbabili, voluptatibusque semper recentibus. Quis gloriae sedem fastidiat? Quis facilius videns gloriam Ecclesiae, ejus? Hic tamen paucorum annorum fructus est, modo labor sit constans. P. Segneri in Meditationibus Tom. 3.

Delectus feminis, agri fertilitas, temporis serenitas omnia haec nequaquam certam agricolae messem proficiuntur; nisi semen protectum fuerit adversus volucres caeli ad illud aufugendum irruentes. Hoc significat, nos esse debere humiles corde, ut quae bona facimus, non mortalium oculis abscondamus, & ne estimationis eorum perquisitu coram Deo omnes illis fructum praeripi. Si anime yana opera sua bona exponentes non omnium meritorum suorum jacturam patiuntur; non exigant tamen illorum partem amittunt. Multum est inhumani, & intulit parum; coeli volucres comeduntur, quod feminat. Hoc est vana cogitationes, qua in corde tuo insurrexerunt & quas ibi foves assidue abstulerunt. Oculum ergo cum humilitate opera nostra bona, cum necesse non est eorum testes homines coagitatam, ac superfluentem obtinebimus. Tempore enim suo metemus, non deficientes, idem ibidem.

Operibus nostris attentiores essemus, si eo momento, quo bonum fit, vel malum, statim vel mercedis fructum non debet fructum, & premium differat, & supplicium; haec ratio neque inquam operibus perturbare, neque impios confirmare debet. Opera quippe nostra femini sunt similia, cujus non debet fructus exstare, ad repetent fructus exstare, si peccavi, & quid mihi accidit triste? Ne dicat impius, si peccavi. Qui ferit injustitiam, metet male. Vos quoque, qui in bonorum operum praxi versamini, non de dicatis, ut illi, de quibus loquitur Isaias; Jam pridem jejunastis, humilistis; neque nos respicit Dominus; videtur omnia opera nostra ignorare. Haud ita. Nihil Dei oculos fallit; in bonis tantum perisistite; tempus retributionis adventit. Merces certa manet; tempus retributionis adventit. Agricola patienter expectat maturitatem fructuum terra. Illius proficiamus exemplo, vellet fructus omni sapore carentes, & immaturos, qui Deum flagigaret, ut sibi in hac vita bonorum operum suorum mercedem tribueret. Confirmata erunt opera suorum mercedem Domini adventit, & non tardabit ultra coronare opera vestra. P. Segneri Tom. 3. Meditationum.

Tria in nobis bonorum operum praxim intercedunt. Primum, tedium. Agricola, qui terram excolens, summum duntaxat laborem spectaret, facile tedium caperetur, & laborem suum negligeret. Ita Christianus, qui

Christianna qui confidit ferre mercedem & in aeterna meret. Ad Cor. 1.

AA Galat. 6.

Agricola tunc fruges fructus suos non debet fructus diffundere, Christianus namque debet operum suorum fructus

Agri 1. Luc. 12.

Messa cuncta, si fruges fructus suos non debet fructus diffundere, Christianus namque debet operum suorum fructus

Agri 1. Luc. 12.

Eccl. 18. Prov. 11. Jacobi 1.

Idem.

Christianna si novella intermissione feracitate se properat uteretur

Ad Cor. 2.

Eccl. 11.

Yerob. 10.

Joan. 4.

Ad Galat. 6.

Quid fermen

est bonorum

operum in hoc

mundo, tellis

erit messis illis.

Ysaie 28.

De bono fac

undis in spi

ritu feminat

um est, hoc

est bonum

faciens est,

licetque om

nia virtutis

ferent. It

Ad Galat. 6.

Immo in

Quo spiritu

bona faciunt

sunt eorum

hominibus.

qui status sui vim cogitat, deterretur, & bona opera fastidit; ac parum laborans, uberem messem sperare non potest. Quae parum feminat, parum & metet. Sed cuncta malorum temporum timor efficit aliquando, ut agricola recedat ab opere, dum illi attentus in eo efficit perseverandum. Ita hominum timor, sermorum, perfectionum, odii eorumdem efficit, ut aliquando a pietate deficiamus. Qui ventos obsevat, non feminat; & qui nubes considerat, non metet: videlicet quicumque hominum rationem habere vult ad eorum contradictiones, irrationemque vitandas, nil bonorum operum facit. Tertio moror aliquando opprimitur pollet agricolam incertum, utrum messis abundans sit consecratur. Similiter & ipsi morore conficimur, cum propter modicam fidem nostram de infinita operum nostrorum mercede dubitamus. Sed promissio Filii Dei nonne satis tota nobis cautio est? In pace feruntur fructus iustitiae, qui feminat, laetetur aequae, ac ille, qui metit. Praevenerit igitur in bono perseveramus cum constantia, & alacritate: Bonum autem facientes non deficiamus. *Idem ibidem.*

Vita praesens pro nobis tempus est fatiosis, futura vero vita tempus est messis. Messis tunc erit fatiosi congrua. Qui triticum feverit, triticum metet; qui sevevit lolium, metet lolium. *Qua feminaverit homo, haec & metet.* Ceterum neminem fallit nomine fatiosis, & messis in Scripturis intelligi opera hominis, & fructus, quos inde homo percipit. Si bona fuerint opera ejus, amplius referet mercedem; sin autem mala, vapulabit. Filius hominis venturus est cum gloria Patris sui, comitantibus Angelorum choris, atque tunc singulis secundum opera eorum retribuet. Lex ista remunerationis, & supplicii terribilis est; quoniam de omnibus forte dijudicat, quin excipiat aliquam, quin personas acceptet. Ibi Princeps, & subditus aequali titulo continentur. Uterque bonum operantur? uterque simul coranabatur. Uterque operantur mala? uterque simul supplicii afficiuntur. Uterque homines sunt? igitur uterque legem eandem sunt subituri. *Qua feminaverit homo, haec & metet.* Quanam igitur nostra imprudentia est, negligere opera nostra, perinde ac nullo nobis in discrimine essent futura? Semen est, quod necessario fructum suum in aeternitate producere debet. Dicite iusto, quoniam bene; colliget quippe fructus operum suorum. Et contra vix impio, nihil dumtaxat cogitavit; quippe secundum criminum suorum mensuram passietur. *P. Segneri in Meditationibus. Tom. 3.*

Ad uberem messem faciendam scitis agricola duo considerat, feminis bonitatem, ac terrae ubertatem. Alteram si deficit, messem frustratur. Seminaverunt triticum dicit Jeremias, ac spinas messuerunt. Parabolam hanc operibus nostris applicemus, eaque utamur ad illa moderanda. In nobis enim & malus inest fundus, caro videlicet, & fundus optimus, nempe spiritus. Si in carne feminaverimus, metemus corruptio-nem; ac si in spiritu feminaverimus, vitam aeternam metemus. Seminare autem in carne est agere dumtaxat ad aliquam explendam cupiditatem; feminare autem in spiritu, est ad spirituales causas operari. Ut igitur bona sint opera nostra, non satis est illa esse bona in semetipsis; oportet etiam, ut spiritu, non autem amore proprio amorem. Morore confecti sumus, exempli gratia, & constanter statum hunc toleramus. Semen in se bonum est ad fructus caelestes promerendum. At si per superbia, atque jactantiam in tribulationibus tuis patiens es, feris in carne; caro vero malus est fundus, optima quoque corrumpens. *Qui feminant in carne sua; de carne & metet corruptionem.* Spiritus vivificat, dat vitam germin operibus nostris; cumque sit aeternus, dat germin aeterna vitae. *Qui feminant in spiritu & de spiritu & metet vitam aeternam.* Ut uberem faciat messem in aeternitate, opus est, ut spiritus sit operum vestrorum principium; ut hic sit ager, in quo illa ferat. Ne feminetis mala in sulcis iustitiae, nec septies tantumdem metetis. *Idem ibidem.*

Quotiescunque cum pura, integraque intentione operatur? bona opera facimus, neque ea coram oculis mortalium abscondimus: qua in re Jesu Christi monitis obsequimur. Verum in his sanctis operibus primum consilium nostrum, immo unicus scopus noster nonne est, ut illa videantur, & inde in honore habeantur? Hoc enim esse alteram praeccepti partem servare, in altera vero praevicari, vel ut melius dicam, totum infringere. Ita enim nobis commendatum est Deum glorificare, ut haec esse debeat ratio, propter quam opera nostra bona manifestentur: *Ut videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, qui in caelis est.* Igitur unice vobismet proponite facere opera bona, & oblitiscimini quodammodo haec esse opera vestra;

neque hoc ex vobis quovis modo intelligatur. Quicumque enim sit pietas vestra, si ex illis, quae faciunt bona illam oblationem percipitis, timendum est, ne vanitas illa corrumpat. Carnales homines jam praesto sunt, ut nequam respiciant Deum tamquam primum auctorem operum nostrorum bonorum, utque nobis ea gloria veniant, licet hanc non queramus, & aliquo pacto iniquum eorum conceptum confirmemus. Ita bonorum operum praxis, cum publica fuit, multoque magis cum nitent, maximam requirit praecautio-nem. Saepo non licet bona opera abscondere, hoc esset lucrum non solum modico contra Jesu Christi consilium, sed vitandum quoque et ne alius ostententur; hoc enim esset non solum lucrum ponere super candelabrum, sed illam obijcere oculis hominum, ut velint, nolint eam videant. Sed Jesu Christi simpliciter vult quod lux vestra lucet coram hominibus, ita ut videantur, non vult autem, ut illos cogitis ad illam videndam. At quantum facti opera, quae secretiori in loco retinenda sunt? Quanam illa quae permittere debemus, ut ab aliis videantur? Hoc discutendum est. *P. Segneri Meditatio.*

Præterquamquod per opera nostra bona certa fit in semet praedestinatio nostra, tunc quoque fit nostrum habitum ratione. Haec certitudo quidem, moralis tantum est; sed alioquin maxima est certitudo, ex omnibus enim indicis, quae habere possumus nostrae praedestinationis, praxis bonorum operum est validissimum; nam licet coneremus, quis optimum finem vitae nostrae impo-simus, non autem solum quia bene cepimus; si tamen pro virili parte conamur semper magis, & magisque fideles esse in cultu Dei, divina bonitas semper peculiarem aliquam gratiam nobis in morte concedet. Pater hic misericordiam dicitur ut plurimum non finit, ut qui diu conatus suos exerere, ut in bono perseverent, malum finem habeant, & tunc diem obant suum, cum gratia Dei iactantur fecerit. *In timore Domini opus recte dicit, quia Prov. 23. habebis spem in novissimo, & praesalutatio tua non auferretur.* Hoc ipsum innuit Sanctus Petrus per haec verba: *Magis satagite, ut per bona opera certum vestrum vocatum faciat.* Nos hortatur, ut nobismet procuramus maximam moralem certitudinem, quam de praedestinatione nostra habere possumus; & haec certitudo bonis operibus innuitur, pristinum vero cum & magno in numero sunt, & supererogationis. De his enim ex quorundam interpretum sententia hic Apostolus loquitur; Dominus enim qui nunquam liberalitate, sicut se vinci, nobis prodigit gratias suas cum attentos nos videt ad aliquid propter ipsum faciendum praeter ea, quae requirit a nobis. *Respondeat mihi Dominus secundum iustitiam meam. Ne volmet ita contentis, ut vulgo fideles, ad aliquot dumtaxat subinde bona opera efficienda, Character eorum qui vere praedestinati sunt, est, in singulis diebus, quantum fieri potest, opera bona multiplicare; hoc fecerint illos, qui tantum vocati sunt, ab illis, qui vere sunt electi. Fac quodcumque poteris bonum, ac certus esto, te ita servatum iri a Deo, ut nunquam pecces. Quid? me mortalium insipientissimum exultationem, si in aliquos momenti negotio, in gravi morbo, mihi omnia rejicerem subsidia praetextens fore ut nihil accidit, nisi quod futurum praevocavit Deus; & me sapientissimum reor cum in una illa re, quae me maxime retinet, id facere negligo, quod in me situm est. *P. Segneri in Meditationibus.**

Opera Sanctorum sequuntur illos; haec opera ad Jesu Christi Tribunal totidem sunt testes fideles meriti ipsorum. *Laudant eum in portis opera ejus.* Hoc ipsum non accidit operibus peccatorum; indignes fit propter ingenium suum, vim, magnificentiam; nil horum morientes comitatur. Aeterna poenitentia eorum, quae in hoc Mundo fecerunt, illud unum est; quod illis superest in inferno: *Omne opus corruptibile in fine Eccl. 14. deficiet, & qui illud operatur, ibit cum illo.* E contra omne opus electum iustificabitur; & qui illud operatur, honorabitur in illo. Id genus sunt opera Sanctorum, solida sunt, duratura, aeterna; & nunquam illis excidit memoria solatio plena, a se illa facta fuisse. *Bonorum enim laborum gloriosus est fructus, & quae nos Sop. 3. concidit, radix sapientiae. Idem.*

Triumphum Sanctorum praecipuum fulgorem suum in operibus eorum inveniet. Peccatores nonnumquam afferuntur tanto facta, atque apparata, ac si eorum ceteris ab hominum aliorum cineribus essent distincti: Sed ubi sunt opera, quae eos ad iudicium tribunal subsequuntur? Solum omnium rerum vultus, non nisi scelera suorum opprobrium deserunt, cum interim iusti gloriae sanctorum operum suorum caetera sicuti illuc se conferant: *Opera enim illorum sequuntur illos.*

Bonorum operum praxis moralis non nobis tribuit non solum praedestinationem certitudinem.

Quaerimus gloriam Deo si sibi non Deo mercedem praestolamini. Mercedem non habebitis apud Patrem vestrum. Ad homines pertinet remunerari vobis, cum hominum exultationem, ac suffragium perquiritis. Poterit fortasse Pater caelestis, vobis aliquod temporale munus conferre pro bono, quod in mundo operamini per extrinsecas actiones, quae edificat; opus est, ut intrinsecus quoque bonae sint per intentionem quae animatur. Sed vanitas, quae obrepit in bonum illud, quod facimus, nonne tempore nobis merium auferit? Hoc explicandum est. Vel libido hominibus placendi, in quo vanitas sita est, opus vestrum bonum praecedit, verbi gratia vestram eleemosynam; vel illud concomitatur, vel tandem sublequitur. Si illud sublequitur, meritum vestram in tuto positum est, & suum habet meritum: fit enim cum causa, quae illud Deo efficit gratum; & quae sublequitur vanitas, erratum est ad actione bona profusae sejunctum; & contra cum bonum opus praesentit vanitas, quae etiam illius causa fuit, omne meritum perit; quia tunc non est animatum a causa, quae illum debet sanctificare; & nihil reipsum est aliud, quam opus vanae gloriae. Denique cum vanitas comitatur opus bonum, modo hujus meritum nobis auferit, modo illud nobis relinquit. Auferit, si in actionis decursu taliter fit illius causa, ut propter unicum voluptatem hominibus placendi operemur; relinquit autem boni operis meritum, si illud prosequimur, atque perficimus, unico consilio placendi Deo, quamvis clanculum gaudeamus, homines etiam testes esse facti. Inanis haec oblectatio noxa quidem est, sed non est actionis causa, quam incipimus, in qua perseveramus, & quam absolvimus animo tantum Domino placendi. Timor igitur vanitatis nunquam praeponderare debet necessitati, in qua estis efficiendi, ut ab hominibus videantur opera vestra bona; sufficit resistere huic desiderio hominibus placendi, vel etiam illud negligendi, ut alia aliqua cogitatione occupemini: tunc enim nihil amittetis mercedis illius, quae debita est bono, quod facitis. Nonne arguam est, ut nihil spectetis aliud, quam placere Deo, quandoquidem hic unus est, a quo sperare possitis dignam operibus vestris mercedem! *P. Segneri in Meditationibus.*

Opera iustorum illos sequuntur post mortem. *Prov. 31.*

Opera Sanctorum enim triumpus eorum.

Apoc. 14.

Quid requiritur Deo in bonis operibus nostris, ut in fine perferat.

Vult Deus ut videamus obsequere officio, ut efficiantur.

Iustorum opera illos post mortem sequuntur; & nihil esse sequitur praeter opera: bona igitur opera sola sunt vera vite bona. Opera iustorum sequuntur illos post mortem. Quinam gloriosius triumphus hoc anima sanctorum, stant de corpore egredientem opera sua in Coelum, stant in aeternum cum Angelis confociandam? *P. Segneri Tom. 3. Meditatio.*

Via magis compendiosa, quae ad Sanctitatis apicem pervenire possimus, est Deum querere in operibus nostris, eamque in suis celebrare. Deum laudare, & non diligere, esse hypocritis, & amor, qui ad eum laudandum nos minime induceret, suspicione non careret. Hac de causa Propheta utrumque connectit. & amor exquiris in nobis agendi ratione erga Deum, & laudes in ea, quae nobiscum Deus operatur. Tota vita nostra in duplici hoc cardine vertitur: in eo, quod faciendum aggredimur propter Deum, & in eo, quod Deus vult facere de nobis. Potissimum cupit, ut illum in operibus nostris diligamus, & vult, semper fe a nobis laudari in operibus suis. Nonne his opposita facimus? Nostra obentes officia, nonne querimus potius nobismetipsos satisficere, quam unice Deo nostro placere? Quin probemus, & laudemus sapientiam providentiae suae, quae omnia ad majus bonum disponit, umquamne dolemus ob illa, quae praecipit? Quid mirum tunc est, si in statu nostro nobis contingere naqueit, ut sancti fiamus? Culpa non statui nostro, sed nobismetipsis est tribuenda. Deus contentus erit nostri, si amor omnia opera nostra bona animadvertit, si illi ob ea, quae facit, benedixerimus. Queram Deum in omnibus, benedicam illi ob omnia, eamque laudabo. Quidquid agam, ut illi placeam; & quidquid ipsi placeat facere in me, vel de me, erit laudum mearum argumentum. Querere Deum in operibus meis, illum in suis omnibus laudare, nexus est duplicis hujusmodi, quod me sanctum efficiet, in quo autem situm est, utrumque obeam. Nihil magis est in mea potestate, juvante Deo, quam duo haec munera adimplere eo in statu, in quo sum; mea igitur culpa est si sanctus non sum. *P. Segneri in Meditationibus.*

Ecce externa opera bona Deo gloriam procurant, si sibi non Deo mercedem praestolamini. Mercedem non habebitis apud Patrem vestrum. Ad homines pertinet remunerari vobis, cum hominum exultationem, ac suffragium perquiritis. Poterit fortasse Pater caelestis, vobis aliquod temporale munus conferre pro bono, quod in mundo operamini per extrinsecas actiones, quae edificat; opus est, ut intrinsecus quoque bonae sint per intentionem quae animatur. Sed vanitas, quae obrepit in bonum illud, quod facimus, nonne tempore nobis merium auferit? Hoc explicandum est. Vel libido hominibus placendi, in quo vanitas sita est, opus vestrum bonum praecedit, verbi gratia vestram eleemosynam; vel illud concomitatur, vel tandem sublequitur. Si illud sublequitur, meritum vestram in tuto positum est, & suum habet meritum: fit enim cum causa, quae illud Deo efficit gratum; & quae sublequitur vanitas, erratum est ad actione bona profusae sejunctum; & contra cum bonum opus praesentit vanitas, quae etiam illius causa fuit, omne meritum perit; quia tunc non est animatum a causa, quae illum debet sanctificare; & nihil reipsum est aliud, quam opus vanae gloriae. Denique cum vanitas comitatur opus bonum, modo hujus meritum nobis auferit, modo illud nobis relinquit. Auferit, si in actionis decursu taliter fit illius causa, ut propter unicum voluptatem hominibus placendi operemur; relinquit autem boni operis meritum, si illud prosequimur, atque perficimus, unico consilio placendi Deo, quamvis clanculum gaudeamus, homines etiam testes esse facti. Inanis haec oblectatio noxa quidem est, sed non est actionis causa, quam incipimus, in qua perseveramus, & quam absolvimus animo tantum Domino placendi. Timor igitur vanitatis nunquam praeponderare debet necessitati, in qua estis efficiendi, ut ab hominibus videantur opera vestra bona; sufficit resistere huic desiderio hominibus placendi, vel etiam illud negligendi, ut alia aliqua cogitatione occupemini: tunc enim nihil amittetis mercedis illius, quae debita est bono, quod facitis. Nonne arguam est, ut nihil spectetis aliud, quam placere Deo, quandoquidem hic unus est, a quo sperare possitis dignam operibus vestris mercedem! *P. Segneri in Meditationibus.*

Verum est, Domine, non desse quasdam virtutis actiones, quibus par mundus non est, ac te servis tuis hac mente injicere, ut illas mortalium oculis aufferat: sed essentialia status eorum officia vis ab illis coram omnibus ferventer, & constanter repleri, & tuae interest gloriae, ut hoc ab omnibus videatur. *Houdry Bibl. Tom. III.*

Aequum est, Domine, ut haec tibi gloria deferatur, eo quod efficere dignaris, ut tua mihi opem ferente gratia bona opera faciam; & haec illa una est, quam mihi tamquam omnium operum mercedem finem volo proponere. Errarent homines, si me laudibus cumulare ob ea bona, quae a me fieri viderent; tibi, Domine, tunc laudes sunt deferenda; sed ego quoque vehementer errarem, si bene operatus ab hominibus laudari vellem. Simul ac inane hominum approbationem inquirerem, tui mihi esset abrenuntiandum; inane tantum mihi superfluum phantasma virtutis; & satis amplam retulisset mercedem ex ineptis laudibus, quas tamquam operum meorum fructum mihi proposuisset. Posses etiam haurire gloriam tuam ex bono, quod extrinsecus facerem; sed nisi mihi deberes, quod illud fecissem, non enim propter te fecissem illud. *P. Segneri in Meditationibus.*

Non desunt insecta, quae saluberrimarum plantarum succum in teterrimum virus convertant; nec desunt homines, qui in erroris venenum saluberrimas commutant veritates. Abutuntur praecipue his Jesu Christi verbis, *sive me nihil posse facere*; tribuentes ita gratia opera nostra bona, ut in nullam eorum partem nostra libertas accedat. Tenuis haec esset Salvatoris gloria, quod gratia sua in nobis operaretur omnia, quin ipsi aliquid ad eam nostra electione conferremus; sed longe major illi gloria cedit, cum nobis praebrat facultatem concurrentem, atque, quantum in nobis est, cooperandi ad opera bona faciendi. Quapropter ait: *Qui manet in me, & ego in eo, hic ferit fructum multum.* Non dicit, Palmites non ferre fructus; negat solum, desse illis vim, ut per te tantum fructus ferre valeant: *Sicut palmes non posse ferre fructum a semetipso, nisi manserit in vite: sic nec vos, nisi in me manseritis.* Licet vitis sit causa potissimum, cui vasa accepta ferunt; ferunt etiam accepta palmitibus, qui eadem onuli sunt: ita licet Deus praecipuus sit Auctor operum bonorum nostrorum, haec non ideo minus vera sunt opera nostra; nostra sunt, quantumvis praecipue sint gratia. *Dicit et de fructu manuum suarum, Prov. 31. laudent eum in portis opera ejus. P. Segneri in Meditationibus.*

Homines misericordes non illi tantum sunt, qui repleta misericordia operantur; sed illi etiam qui cum omnino illa nequeant exercere, cupiunt saltem sibi dari facultatem illa excedendi. Ita Jesus Christus non dicit: Beati qui unum misericordiam, sed *beati misericordes*; ne quis ab adeo excellenti beatitudine excludatur. Profecto misericordiam sinceram voluntas est proximo in necessitate posito opem ferendi. Qui igitur quibusdam in occasione opem ferre non potest, sincere cupit hoc facere, si possit; jam misericors est. Elio misericors eo modo, quo poteris, ajbat filio suo Tobias. Si multa tibi sunt bona, multum eroga; si pauca, parum illud, quod tribuis, hilari corde tribue. Hoc enim pacto magnum congeres thesaurum, magnanque in dies necessitatis, mercedem. *P. Segneri in Meditationibus.*

Ita quicumque exercere potest misericordiam, neque illam exercet, misericors non est; misericordia quippe, cum non deest ejusdem exercenda facultas, non debet in mera miserationis sensu contineri. *Sifraer, & seror nudi sunt, & indigeant vultu quotidiano; dico autem aliqui ex vobis illis. Ite in pace, calosfacimini, & saturamini: non dederitis autem eis, quae necessaria sunt corpori, quid proderit? Hinc Regius Propheta Dominum saepe vocat Deum misericordem simul, & miserantem: Miserator, & misericors, nihil enim prodest nobis si ille quidem malorum nostrorum miseretur; sed nullam nobis opem afferret. *Idem.**

Ut autem misericordiam eo in gradu exerceamus, qui eam dignam efficiat nomine beatitudinis, haec eroga omnes sine exceptione excedenda est, pro necessitatibus omnibus, nulla dempta, & qualibet in occasione sine ulla spe. *Cum facis caritativum, voca pauperem, debiles, claudos, & caecos; & beatus eris, quia non habent retribuere tibi. Itane misericors es? Qui deberes fratribus tuis in spiritualibus ipsis necessitatibus opulari: Qui saltem eorum egestatis, ac vitiorum misereri deberes; nonne immo omni doloris sensu careres? Numquamne accidit tibi, ut contemptam, ac contumeliam adderes servitae tuae? *P. Segneri in Meditationibus. Tom. 5.**

Disiuit Scriptura promissionibus, ac remunerationibus pro illis, qui se iisdem dignos praebuerint, eaque bonis operibus in gratia statu editis sibi fuerint promeriti. Quidam haereticis non negant quidem, iis delictari penas aeternas, quas sceleribus suis merebuntur: Cur vero cum Romana non consentit Ecclesia, merita bonorum operum, quae proficiuntur ex gratia, eadem

Opera nostra bona ita sunt quae gratia ut nostra libertas minime sit experti illorum.

Joan. 15.

Quinam vero cari possunt misericordes.

Qui misericordiam exercere possunt, & non exercentur sine exceptione misericordes.

Ut quis vere misericors sit, debet erga omnes sine exceptione.

Gravissimum novatorum est error credere opera bona non esse ad salutem necessitata.

animante, atque concomitante, efficiant etiam, ut gloriam promerentur? Dicuntur, hoc premium quod illis in Caelo dat Deus, mere gratitum esse: quod & ipsa tenet Ecclesia Catholica; Deus quippe in hoc sua tantum dona coronat, & gratia, que animat opera bona, eaque concomitantur, & mensura est Appendii Beatorum in Caelo. Quare igitur non placet illas, a Romanis gratitum appellari bonorum operum meritum; ab illis dicitur hoc merito pendere a gratia cum in radice, & fundamento, tum in virtute, atque mensura? Nulla major est contradictio inter meritum gratitum, gratitumque mercedem; nisi fortasse velint manifestam esse oppositionem inter mercedem, & meritum. Gratia meritum constituit; gratia eadem remunerat meritum. Ubique, & in omnibus gratia est. Per Deigratiam facimus quodcumque facimus, minimum etiam opus bonum; & Deus ita bonus est, ut velit dona sua esse merita nostra. S. Augustinus ait, cum nihil melius nostrum esse possit, quam quod donationis titulo possidemus. Verbo: consentiant omnes, opera nostra hodie adeo accepta esse Deo, ut gratia Spiritus Sancti in nobis, & per nos operetur: eiusque tribuat premium aeternae beatitudinis. Hoc gratitum appellat Romani; hoc Protestantiae gratitum mercedem vocant. Quis non videt, istuc non de re, sed da nomine tantum quationem haberi? De ratione iterum Protestantium cum Romana Ecclesia conjungendi a Bellarmino Episcopo proposita.

Miseri cordia proprie loquendo est animi motus, quo alienis malis dolemus, ac vividum atque ardens desiderium operi illis ferendi. Misericordiam tantum ubi alios pati videmus, quum illis cupiamus optulari, non est Christiana virtus; motus est naturalis, animae compatiens argumentum, qui in plerisque hominibus in sensu subsistit. Moverunt illi objectis, & sanctum hanc naturae negare non possunt. Pro operibus misericordiae moralis hujus virtutis effectus intelliguntur, quae, ut Dei Filius ait, esse debet Fidelium omnium caracter, & quae in hoc sita est, ut proximum diligamus, quem admodum nosmetipsos diligimus, eumque opibus nostris, consiliis, omnique auxiliorum genere juvemus, quia ipsi vel per nos, vel per alios in qualibet necessitate procurare valeamus. Hi sunt fructus purae, tenerae, benignae, & efficaci charitatis, quae non in verbis tantum sita est, vel in scriptis, sed in operibus celeriter factis, constantibus, atque ardentibus; ita ut nulla major in terris voluptas inveniantur, quam illis benefaciendi, qui eorum omnium indigent, & praesertim in consolandis morientibus, & sine ulla exceptione pro virili parte juvandi his omnibus, qui gratia vi necessitate premuntur. Hinc Recens quidam auctor asserit, proprie loquendo Christianum hominem ignem esse, igne nutritum, ignemque spiritantem. Hic autem ignis ille est, quem Dei Filius attulit in terras, & quo omnia hominum corda succendi, & inflammari desiderat. Ignem venit mittere in terram, & quid volo, nisi ut accendantur? Nulla in sanctis omnibus virtus est hac frequentior? Nulla in sanctis omnibus ingenita est anime vere Christianae. Quae solidam habet pietatem, quae Deum vere diligit, tanta voluptate perfringit liberaliter effundens in pauperum suorum elemosinas, arumofinis opem ferens, eos, qui misere afficiuntur, invisens, ut dicere, opera bona feruntur ferre stipendia sua, ac efficere, ut, qui haec agunt, tot interioribus gaudiis afficiantur, quot ipsi parant in his, quibus optulatur. Haec proculdubio quaedam est beatitudinis illius praesagium, quam Filius Dei hominibus in omnem charitatem effusus pollicetur, cum dicit in Evangelio: *Concupulum accipietis, & vitam aeternam possidebitis.* P. Croiset in *Assestis Exortationibus*, Tom. 5, & *Retenci quidam*.

Quenam sunt deliciae summum afferentes solatium illa, quas in hora mortis percipiunt illi, qui charitate in egenos incensum propter opera sua bona percipiunt? Dicere possumus nihil tantum morientem afferere solatium, quam suavem operum bonorum suorum recordationem. Mortis terrores dissipantur sola imagine insignium elemosinarum in vita erogatarum. Quid tunc dulcius memoria illorum agrotantium, quos toties in xenodochiis invisimus? Pauperum pudibundorum, quorum vitam elemosynis proximus? Captivorum in compediibus languentium, quorum curam gestimus, & quorum tanquam patroni, advocati, ac patres sumus? Omnium denique calamitosorum, quorum quodammodo Salvatores possumus nuncupari? Religionis actus, quicumque tandem sint, magna quidem sunt consolatio in mortis articulo; usus Sacramentorum, pietatis exercitationes, preces; haec omnia consolantur quidem, non tamen certitudinem afferant. Si quid tunc certius potest efficere, ne illa quidem sunt opera misericordiae cum pura, & supernaturali

intentione facta; sed quotusquisque hodierna die reperitur, cui de pretio, & merito bonorum operum sit persuasum! Pater Croiset, in *Assestis Exortationibus* Tom. 5.

Mellis semper satiori respondet. Agricola, qui ma-lum semen effudit, lolium tantummodo metet: *Quae fo-minaverit homo, haec & metet.* Cum facinus opera tenebrarum, nonnisi corruptionem metere possumus. In spiritu feminavimus, hoc est, secundum Dei spiritum vivimus? vitam aeternam metemus. Igitur opera bona facientes, ne nosmet relaxemus; ita enim agentes tempore suo mellem recipiamus. In hac mortali vita metimus pro aeternitate, & non nisi post vite finem metimus. Dum vivimus, fecimusque opera tenebrarum? Secutine sumus carnis desideria, viximusque secundum mundi spiritum? Mellis nostra erit, infiniti dolores, aeterna salamitas. Operante sumus spiritu? Integram, scelerisque puram vitam duximus, vitam innocuam, mortificatam, Christianam translegimus? Mellis erit aeterna felicitas, aeterna quippe vita illis est destinata, qui constantem bonum facientes ad veram gloriam, ad honorem solidum, ad immortalitatem adspiciant. Dum igitur tempus habemus, & illud in nostra potestate est facultate, operemur bonum; quod pro viribus efficere possumus. Incessanter impendamus in operibus bonis tempus nostrae peregrinationis. In exitu dierum nostrorum, non erit amplius tempus; & nisi in praesentiarum, cum possumus, bonum operamur? Mellis nostra erit, infiniti dolores, desideria Dei gratia sumente, ad hujus exilium finem, desideria nostra erunt yana, inutilia, ac sterilia. Modo igitur incipiamus bona opera exercere, & omnibus benefacere, non solum egenis opem ferentes, sed per bona exempla fratres nostros adhaerentes; haec est omnium obligatio, & nemo ab hoc potest dispensari. P. Croiset *ibidem*.

Cum gloria, quam praeparat Deus electis suis, sit bonum aeternum, acquirimusque omni aeternitate operari ob illam acquirendam, ac acquiescentibus laboribus pro opera nostra bona promerendam. Tamen iniusti iudices illius boni, quod nullam finem habiturum est, aliquot diebus nosmet laboribus exercemus hac mente, ut illud obtineremus, neque cessamus conqueri de emptione, ut ita dicam, quae tantulo nobis haerit pretio, & quae tantum nobis attulit utilitatem. *Quia sempiterna requiritur est opera pretium.* S. Augustinus in *Psalm. 93*, ait, Si Deus velit nobis dimittere desideria, motus, aeternitatis anxietates, ut ad gloriam adeo sublimem perveniamus; non ideo dimittit, quos caelum tanto pretio comparari mereatur; sed nos adducere velit in statum illius possidendi contentus paucis operibus bonis vite brevis, & perisitoriae. Labor, qui nullum habet finem, nullam habere potest mercedem, sed tamen labori diuturnitas, si fieri possit, durationem ejus exagare debet; & nihilominus Deus cum summo bonitatis excessu dignatur pro paucissimis operibus bonis, nos infiniti boni participes facere. Sed o nos ignavos, & miseros! Ex nobis nonnisi terrena exaudientur querelae de difficultatibus perveniendi per adeo facilem viam ad hujus boni perfectionem. Tandem vero, si gloriae corona aliquid est adeo pretiosum, nonne aequum est, ut paucorum dierum operibus nosmet eadem dignos prebeamus? Si Caelum infiniti est pretii, nonne laborandum, vigilandum, suscipiendum sine intermissione est, ut illud obtineamus? Si haec immensa hereditas est, quid aequum esse potest, quam omnem conatum, ac industriam impendere, ut illam tanquam digni heredes consequamur? Pater la Pesse, Tom. 1.

Nil potest agere, Sanctus Ambrosius inquit, nisi quaeratur, ut operetur. Sed heu! quantum vilitatis, quantum cupiditatis, quantum libidinis & amoris proprii invenitur in his motibus, qui satis frequentem ipsam virtutem consumunt. Fallimur; per libidinem, atque temperamentum agimus; in otio languemus tunc etiam, cum propter caelum nos agere nobis blandimur. Si sanctissima quoque actiones patent tot illationibus, ac vitis, quanti nobis facienda est haec officia, haec lenitas, haec moderatio, omniaque haec officia, quae mundi commercium a nobis requirit? Mere naturalis honestas potest omnium earum pretium exagare. Christiana Religio quam profitemur, & victus aliquid a nobis requirit subtilis, spiritualis, difficilis, & sancti verum non nosmet facillime negotium, & rem nimis late patentem, nihilque difficilium arripimus: sicuti majori indigenum vigilantia, & cura in intentionibus nostris examinandis, hoc levi manu adfectamus praetermittere; hoc est, vere loquendo non admodum laboramus, ut placeamus Deo, ac parum extimemus, ne illi placeamus. P. la Pesse, Tom. 5.

Sine ulla intermissione bona opera facere debemus. ad Gal. 3.

Quam iniusta sint quaerita nostra, qui Caelum lucrari nihil faciedo.

Christiana virtus sublimis aliquid postulat, quae mundi hujus officia. In Psal. 27.

Actioes ipse que infirmos videtur non minime fieri potest.

Bonorum operum necessitate ex s. Job exemplo dicitur posse postulari.

Exercenda nobis sunt corporalia charitativa opera, & spiritualia erga divites.

Lac. 20.

Ut Christiani vivamus, pro vitiis exercere debemus omnia genera operum bonorum.

Cum Religio, quam profitemur, sit infinite sublimis, magnum aliquid exigit a nobis. Opera abjecta Christianum, Deique famulum dedecent. Hoc illud est quod mundi principes, saeculique sectatores nequeunt intelligere. Omnia bonae facta, quae diem componunt, visitationes, colloquia, negotia, ipsa etiam solatia; haec omnia illud postulant meritum constitutere, cujus merces Caelum futurum est, si propter Deum facta fuerint. licet illa necessario nexu sit cum urbana vita conjuncta; sed multo magis actiones sanctae, actionesque parum considerabiles, quae hominibus abjecte videntur, nonne erant quietis, latitudinis argumentum? *Quid tam vile, quid tam terrenum, quam frangere panem esurienti? Tantum valet regnum caelorum, inquit S. Augustinus. Fideles quidem ignorant, ambitionis artes; non quaerunt prodire, ac praeter ceteris emittentere; immunes sunt ab hac inexplicabili aviditate thesauris thesauros accumulandi; horrent invidia, & male fidei dolos; sed non per haec tantum Deo place-re contendunt, sed bonis operibus caelum lucrari conantur, quod nobis propostum est in premium eorum omnium, quae propter Deum operati fuerimus. Idem.* Sanctus vir Job de saepo dicebat, misericordiam fecim proficere ex utero matris suae, ac deinceps cum ipso crevisse. Mater narrans effectus, quos in illo repererat, addit... *Pater eras pauperum: & causam, quam nesciam, diligentissime investigabam &c.* ubi declarat, se non satis esse putantem, si egenis ferret opem, si illos induceret, atque aleret, consiliis quoque suis illos iudicaret: quod illa vera significat, *oculis sui caecus, & per caecum*, & praeterea illos tuebatur ab opprobriis se, convellens ut ita dicam injustis raptibus praedam, quam jam facibus tenebant, & jamjam erant voraturi. Et Sancti hujus Patriarchae verbis intelligere possumus, quae nos bonorum operum necessitas urget. Quod spectat ad horum bonorum operum meritum, concitare possumus quantum sit ex magnificis promissionibus, quos in Scripturis si facit, qui eadem exercet. Afferit Sapiens eum, qui pauperis miseretur, nonquam pauperem futurum, & ei nil unquam deturum. Bonis operibus idem accidit. S. Basilus inquit, quod puto, cujus aequae eo meliores, & copiosiores sunt, quo plures inde hauriantur; quae, si inde haurire cesses, decrevant, & corruptuntur. Quod nobis palam ostendit necessitatem bona opera faciendi, si communem evitare cupimus corruptionem eorum, qui nihil boni operantur. Cardinalis Bellarminus de gemitu Columbae.

Tanta necessitas est charitatis erga proximum exercere, tanta utilitas est nosmet ad illam excitare, sepe nimis reputare mala, quae sine ope illa Jesu Christi membra patiuntur: ut Sacrae Scripturae vultu aliud non nisi fuisse videntur, praeter sanctam hanc consuetudinem: eo usque, ut Salvator ipse duntaxat ex bonorum operum omissione causam reprobos damandi desumere videretur. Sed non minus miseremur divitem crudelium, & avarorum, si terribilia insperemus supplicia, quae Deus illis minatur. Erga pauperes potissimum exercenda sunt corporalia opera misericordiae; sed erga divites, salutaria opera misericordiae, servanda precibus. Illis enim applicari potest, quod Salvator de S. Martha dicebat: Inquieti sunt, ac turbantur erga plurima. Profecto tot rebus sese impediunt, ut vix illis superesse momentum, quo vel legant, vel audiant, vel meditentur ea, quae ad salutem suam, aeternaque pertinent beatitatem. Reipse de quampurimis dici potest, quod quum bona opera exerceret, omnes industriae suae viris collocat in bonis suis tuendis, augendisque, quin praxis operum misericordiae illis negotium facessat. Mundi factatores id agunt, quod de semet inquit Sapiens, diligenter scrutantur ades suas, hortos, praedia, villas; sed non itidem considerant, ac ille, qui postquam haec omnia, & singula consideraverat, intellexit ea esse inutilia, cum nihil sit stabile super terram. Cardinalis Bellarminus de gemitu Columbae.

Anime vere Christianae proprium est quovis modo bona opera exercere. Hinc non sufficit corporalia tantum misericordiae opera facere: spiritualia quoque facit, quae magno cum fructu sunt, praesertim vero apud divites, qui proprio veluti consilio traditi praeter ceteris, ut ita dicam, hoc bonorum operum genere indigent. Quod spectat ad consilium egentibus dandum: vera charitas poscit, ut ne assentem principibus viris, & saeculi divitibus, ne illis queramus dicere blandam, & jucundam, & ne illis unquam diffimulemus veritatem. Nam fortasse nihil illis magis necessarium esse potest, fideli consilio, qui audacter, & non hesitante dicat, quod illis sciendum est, & qui de Principum virorum gratia non admodum labore, modo Dei

gratiam tueatur. Paucissimi quidem inveniuntur qui velint summis vicis salutaria praebere consilia; verumtamen id tantum genus operum misericordiae cum his possunt exerceri. Pauper enim cum vulgo magis temporibus urgetur necessitatibus, ac pluribus indiget ad familiam alendam, parum attendit bonis consiliis, & spiritualibus operibus, quae secum exerceant; sed dives in rerum affluentia vivens, nulla re sibi deficiente his magis eget, quam rebus illis quibuscumque.

Ex Operibus Spiritualibus Bellarmini, & a Ponte. Quid offeremus Deo ab eodem imperatrici partem quam Electis in Regno suo praeparavit, si nulla opera bona exercuerimus. Semper in delitiis, & in mundi tumultu, quid facere possumus, & quid facimus, unde intelligi valeat, quam legem sequamur? Nisi quantum in nobis est proximo subvenimus, nisi viduis opem non fecimus, nisi pupillis tuemur, nisi pauperibus laborantibus egestate auxilio sumus; quam et impudentia nostra, vellet, ut Deus nobis gloriae suae sedem aperiat, quin ne gressum quidem moverimus ad illam obtinendam? Mundi factatores, qui dies vestros inutiliter teritis in voluptatibus, delitiisque, quin de tutore laboratis; qui nullo in discrimine habetis salutem vestram, unquam animum ad tanti momenti rem advertitis? Vel sine Religione illa vivitis, vel si quae illius est vobis ratio, fatendum vobis est, certissimum argumentum, quo probare possitis, vos sequi Evangelium, esse praxim eorum operum, quae a Dei Filio ejusdem auctore praescripta sunt. Si respiciatis opes, voluptates, honores tanquam summum vestrum bonum, omnia Religionis vestrae negligentis officia; metuendum est vobis, immo certum est etiam, bonum hoc, quod summam vobis videtur, aliquando summam vestram calamitatem esse futurum. Auctor Recens.

Quenam nostra stultitia est! Quae caecitas! Nati sumus, ut aeternum effemus beati, ut in deliciis affluentis loco viveremus, ubi aurum, atque argentum nulli sunt utilitati, nulli subsidio, & ubi universus thesaurus noster erit meritum bonorum operum nostrorum; & nihilominus adeo caeci sumus, ut perituros duntaxat divitiis congerendis, bonis, quae hinc auferre non licet, thesauris, quos furas effodiamus, & quos certissime nobis mors est ablatura, operum damus. Sed ita negligimus bona opera facere, congerere thesauros, quos auro corumpere, ac tinea vorare non possunt; ut videamur in omnem aeternitatem victuri, vel persuasum esse animas nostras aequae ac corpora nostra esse morturos. Cardinalis Bellarminus de gemitu Columbae.

Nihil mihi reliquum est, inquit Apostolus, nisi ut repositam mihi praeterea iustitiam coronam. De religio repositum est mihi corona iustitiae. Hoc illam appellat nomine, futura est enim merces iustitiae, atque virtutis, & illi tribuenda est tanquam laborum suorum pretium. Quod non prohibet, quo minus filice coronae misericordiae; nam iuxta Ecclesiae Catholicae doctrinam, cui Sanctus Augustinus se subicit, Deus nostra coronans merita, nostra quoque dona coronat. Sancti mereantur caelum, quod illis debetur vi promissionum Dei. Mereri quippe nil aliud est, quam ea opera facere, quibus Deus gloriam suam vultu possidet. Sed quia sunt acta, quae nobis merito veri non possunt nisi ope ejus gratiae, quae meris illius misericordiae est effectus: gloria illius debita actionibus, quae eandem promerita sunt, est corona misericordiae simul, ac iustitiae. *Tourneux in Anno Christiano*, Tomo 9.

Quid fit de arbore nullus fructus bonos ferente. Salvator ait? *Excidetur, & in ignem mittetur.* Dei Filius hoc in loco non loquitur de arbore sterili, sed ferente quidem fructum, ad malos. Terribilia lectio illis, qui in speciebus quidem bonis, & terribilia infelix asperos tantum, & mali saporis fructus signant: fructus corruptos, quibus pravos ob causas deest puritas intentionis. *Viri doctissimi*: in speciebus quidem divites, sed qui hora mortis nihil inveniunt in manibus suis. Homines zelotes, qui audaces ita erant, ut dicerent: *Domine, Domine, nonne in nomine tuo propheta sumus? Et in nomine tuo virtutes multas fecimus?* Quibus tamen Dei Filius responsum est: *Quis nunquam novit vos?* Receditis a me; nescio vos. Afferat opera vestra bona si fuerit fructus cordis corrupti ab iniquitatibus vestris, & amore proprio. Arbor mala fructus quidem ferre potest, sed boni esse non possunt. Pater Croiset in *Exercit. Affectuum Tomo quibus*.

Verum est nullam adesse inter opera bona, & premium proportionem; verum hoc non prohibet, quominus cum Deus summa dignatione pollicetur fructu, se vitam aeternam illis daturum qui illius mandata observaverint, illam mereatur, qui servat haec, & Deus ipse

Fructus ad Sandoriam gloriam conserimus nisi opera bona exerceamus.

Bona opera sunt thesaurus illi, in quo confidere possumus pro vita futura.

Deus opera nostra bona coronans, sua dona coronat.

Ut opera nostra sint bona, cum recta intentione facienda sunt.

Cum neque bona opera exercere possunt nisi per Dei gratiam, illi cum non remunerantur sua dona coronant.

Quodam prole fit in incipiam misericordiam, & quid hoc nomine intelligat Evangelium.

Lac. 13.

Math. 16.

Opera bona quorundam asserunt mortibus consolationem.

ipse illam debeat suæ promissioni, cum illis sit fidem prestare suis pollicitationibus. Iusta igitur merces est vita æterna; atque Sanctus Paulus eam vocat gratiam, illique comparat donis, que olim ab Imperatoribus tribuebantur militibus; qui bene pugnaverant; & que præter stipendia illis erogabantur. Perfecto gratia est, quia opera bona, que illam merentur, sunt effectus gratiæ, & mera Dei misericordie coronantis dona sua, D. Augustinus ait, dum nostra merita coronat. Debet ille procul dubio bonis operibus nostris vitam æternam, & hoc in sensu merces est, vel, ut a Sancto Paulo vocatur, corona justitiæ. Non debet vero gratiam, que cum nos ex peccatoribus iustos fecerit, est principium, & fons omnium operum bonorum. Omnes via illius, inquit Scriptura, sunt misericordia, & justitia. Miseretur, Sanctus Augustinus ait, cum peccatorem convertit, justitiam exerceat, cum punit; exercet vero simul justitiam, & misericordiam, cum vitam æternam largitur; justitiam quidem, quia remunerat opera, que illam merita sunt; misericordiam vero, quia hæc opera per gratiam suam facta sunt. *Tournæus in Meditationibus.*

Mentis elevatio in Deum ad petendum donum misericordie.

Non ita, Domine, licet omni sensu carerem, videntis tot miserum ærumam, & necessitates, non tamen carerem videns præmium, quod illis ferens opem mereri possim. Justitia mei non habet in me adeo legitima jura, ut libenter de illis decedere minime velis in gratiam subsidii illius, quod fratribus meis ipse contulero. De qua enim re mandam judicaturus es, Domine, terribili ultionum tuarum die? Nonne videntur eloquia, ac premia tua pro illis tantum, qui fuerint misericordes, futura; probræ vero, & pœnæ illis, qui misericordiam non exseruerint? Possim igitur, Domine, examinare justitiam tuam pauperibus opem ferendo. Absista, ac fragilis bona, que hæc in usum confecto, certum me facient bonorum præstantissimum atque æternorum. Sancte Spiritus, mihi consilii donum comunica, ut in felici hæc permutatione faciendâ non dubitem. *Pater Segursi in Meditationibus.*

Dei Filius dicit in Evangelio: *Si oculus tuus simplex est: totum corpus tuum lucidum erit. Si autem oculus tuus æqualis fuerit: totum corpus tuum erit tenebrosissimum.* Sanctus Augustinus dicit, oculi nomine hoc in loco intelligendum est intentionem, corporis autem loco, varias hominis actiones esse intelligendas. Cum facta est intentio, puritas intentionis sese effundit ubique in totam actionis puritas: cum vero mala, actio consequenter semper mala est, & nequam. Intentio pura rectificare nequit actionem, que per se mala est. Intentio pura generat sanctificat actiones omnes, modo illa excipiantur, que per se noxiæ sunt. Cum intentione prava, nulla fieri potest actio bona. Ita videmus in Evangelio, omnes Pharisæorum actiones noxiæ fuisse, quia malum habebant finem, pravamque intentionem; namque per invidiam, inanemque gloriam operabantur; quod illis exprobrabat Dei Filius, cum dicebat illis, eos omnia facere consuevisse, ut ab hominibus viderentur. *Lambertus in Anno suo Christiano. Tomo 7.*

Intentio mala sanctissimas actiones corrumpit.

Intentio mala simpliciter sanctissimas quaslibet actiones corrumpit. Quid sanctius, exempli gratia, quam elemosinam erogare? Tamen si elemosinam facias ad ostentationem, nil præterea requiritur ad actionem tuam corrumpendam, & ex optima que erat, maxime noxiâ efficiendam. Hypocrite elemosinam erogant, ut in honore habeantur ab hominibus: hic malus est finis; eorum igitur elemosina Deo accepta esse non potest, & jam mercedem suam asseculi sunt. Oratio una est ex obligationibus divinæ majestatis maxime iudicandis; sed ne quid de voto merito amittat, opus est, ut illam offerens rectam habeat intentionem; alioquin esset criminosa, & Deum potius irritaret, quam ad infinita illius bonitate gratias acquireret. Quod nonne ipse mundi Salvator aperte nos docet in Evangelio, cum singulis nostram ait: cum oratis, nolite hypocritas imitari, qui stant in Synagoga, ad complitis, ut ab hominibus videantur. Hoc est maledictum virus illud, quod totam hypocritæ orationem corrumpit, efficitque, ut ille totius meriti sacturam patitur. *Ibidem.*

quod sæculi bona nequaquam in ipsos ea, quam cupiunt, affluentia effundat. 2. Alii minus iustis in votis, sed magis iniusti in questu Dominum instigant, quod indigentibus gratiam denegat, eosque sine viribus in tentatione relinquit. 3. Alii denique de Redemptore querunt, quod in ipsorum potestate finalem perseverantur, ac prædestinationis signum collocare noluerit. Præterea, que res est vulgi, altera flagitiosorum, & hæreticorum quorundam, tertia vero nonnullarum piarum, eorum quorundam, que timor iudiciorum Dei terret. In hac animarum, quas timor iudiciorum Dei terret, & in ingratum parte detegenda est horum questuum vanitas, & ingratum, ostendendum orationem, ut opus est, instituitur, atque necessariis conditionibus consociataeque potestatem esse ad temporis huius necessariam obtinendam, & ad validiorem in tentatione gratiam consequendam, & ad finalem perseverantiam certam faciendam. Hinc satis finale perque suppetet copse ad primæ partis tractationem.

Præ altera. Impugnanda est eorum negligentia, quo pietatis defectus ab oratione repellit, atque ostendendum hanc esse necessariam; quomobrem necessitas ista ad duo redigi potest: 1. hæc est necessaria ad salutem viam: 2. hæc est positivum Jesu Christi præceptum. Necessitas est orare, quia sine oratione nulla salus; necesse item est, quia orationem negligere, est non obedire præcepto, quod nobis Deus filius imposuit.

Probandum est igitur primum, orationem necessariam esse necessitate mediâ, ut inquit Theologi; qua in re unanimes est Patrum omnium sententia, ut hoc in dubium revocare sit nefas. Sanctus Hieronymus in Epist. ad Cresc. inter cæteros argumentationem addidit auctoritatibus, cum ostendit, orationem ejusdem esse necessitatis, ac gratiam. De fide est, inquit ille, gratiam esse ad salutem necessariam; hinc igitur sequi debet, orationem quoque esse necessariam, quandoquidem oratio quoad æternitatem nominis ad gratiam impetrandam instituta est. Sancti Hieronymi principia a Pelagianis minime oppugnabatur; neque enim, ait ille, eo demeritis processerant, ut Jesu Christi oracula de orationis necessitate negarent, que cum veritas confitit, multo magis altera hæc debet constare, sine oratione nos nequaquam impetraturos quædam gratias, que necessariae sunt, ut validis tentationibus resistamus, ut præcepta quadam difficillima adimpleamus; unde illa oritur omnium Theologorum opinio, si minus semper immediatas habeamus gratias, ut convertamur, nunquam tamen nobis orationis gratiam ad illas obtinendas desisse. Ostendi quoque potest illius necessitas ad religionis actus eliciendos, sine quibus adulti salutem suam operari non possunt.

2. Non satis est dicere, orationem necessariam esse ad salutem viam; addendum etiam est, hoc esse præceptum necessario adimpleandum; quod probari potest verbis Domini, qui positive, & explicitè hoc inquit: *Operes semper orare.* Luca 18. Hoc autem juxta Ecclesie traditionem, atque consuetudinem Patrum, Theologorumque consensum præceptum habendum est, non simplex consilium &c.

Tria illa propter que homines, cum favor aliquis ab illis exquiritur, repulsam dare consueverunt, eadem sunt, propter que Deus votis nostris subscribit, & que ille tamquam essentialis orationis conditiones requirit.

Primum est, cum inmodica est petitio; cum ab hominibus ea petimus, que vires eorum excedunt, atque extra facultatem eorum posita sunt, jure nobis facere detrahant. Cum Deo aliter accidit, immo et contra ledit illam, si nugas, & exiles res, veluti bona temporalia, saltem eorum quædam exquiris. Vult ab ipso peti ea, que digna simplo, gratias, æternam felicitatem, omnes cælestes divitias, ac Dei ipsius possessionem. Peritiones nostre modum excedere nequeunt, quippe plura nobis promittit majoraque eis, que possimus exoptare. Alterum est, quod preces nostre nimis sollicitæ sunt, atque importunæ; qua in re sedulo cavendum nobis est, ubi cum hominibus agimus. Sed cum Deo neque sæpe nimis, neque nimis sollicitè petere possumus; illis enim dumtaxat gratias, favoreque suos concedit, a quibus serventur, atque summa cum eorum obtinendorum aviditate petuntur.

Tertio, cum incommoedo tempore petimus, & ille, apud quem laboramus, aures nobis adhibendi otium non habet, vel si res intentus est, que cum negotiis conciliari non possunt. Deus autem presertim semper est, ut nos audiat; qualibet hora, quovis momento illum interpellare possumus; ipse enim nos ad petendam excitat, ac inter cætera Apollolis hoc exprobravit, quod nobis quocumque forsâ obijcerit aliquando, illos nihil unquam ab ipso petissent.

Ad bene orandum tria requiruntur, quibus deficientibus preces nostre Deo acceptæ esse non possunt, atque metuendum est, ne ab eo rejectentur.

Primum: quibusam ille est, quem rogamus, & ad quem nobis confugiendum est favorem aliquid impetraturi. Deus est, suprema illa majestas, que nos audire dignatur; ideoque ad illum cum reverentia, profunda humilitate, miserie, extremeque paupertatis nostre confessione debemus accedere.

Alterum, quidam non eo petendum est; hoc ille nobis in oratione Dominica præcipit, quidquid ad illum quidem gloriam, nostram vero salutem pertinet.

Tertium: modus, quo petendum est, videlicet, cum confidentia, fervore, submissione, præsertim vero perseverantia.

Tria sunt mortalium genera, qui orationis virtutem minime experiuntur, atque illis viduatur fructibus, quos alii percipiunt. 1. Qui omnino non orant; & his probanda est orationis necessitas iis rationibus, quas in hoc tractatu memoramus. 2. Qui non petunt ea, que opus sunt, hi vero edocendi sunt, quod orandum sit, id nempe, quod salutem nostram respicit; neque enim defuit multa inutilia, & alia perniciosa, que nobis fecerunt nequaquam recipit Deus. 3. Qui non petunt, ut opus est; ac his aperienda sunt bona orationis conditiones, ut exaudiri mereantur.

1. Deus sæpe nostras preces exaudit, cum ea, que petimus, negat; ea enim petimus, quibus in ipsam æque, ac nos sumus abusuri. 2. Sæpe nos punit concedens illa, que poscimus, quia illis contra ejusdem utentes imperia, ea excidit, nostrasque calamitates inficitur instrumenta. 3. Nobis semper majora concessit illis, que poscimus, cum ea concedere differt, que nobis utilia sunt, quamvis enixe, & non sine conditionibus necessariis illa flagitemus.

1. Cura, qua a Deo petimus ea, quibus indiget anima, efficit, ut corporis quoque egellatibus ille consulat: *Quærite primum regnum Dei, & hæc omnia adjicientur vobis.* Matth. 6. 2. Submissio, qua a Deo petimus ea, que corpori nostro sunt necessaria, nec non temporalia bona, præstantissima ratio est obtinendi ea, que corpori simul, & anime necessaria sunt. Verum si ordinem invertamus, periculum est, ut neutra assuequamur.

Præcipue duas causas, propter quas ad orationem tenemur confugere.

Prima est, quod in egestate nati sumus sexcentis animæ, corporisque calamitatibus obnoxii, sexcentis periculis experti, sexcentisque cupiditatibus acti, & undequaque a visibilibus æque, & invisibilibus hostibus lacessiti; sine oratione quomodo tot hæc sustinerem, ac tuti vivere possumus?

Alterâ est, quod ad Deum confugimus, Deum nostri amantissimum, bonitatis plenum, ac semper subveniendi paratum.

Pro argumento, & partitione desumi possunt hæc Jesu Christi verba: *Si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis.* Usque modo non petitis quidquam in nomine meo: petite, & accipietis. Joann. 16. 1. Si quid petieritis Patrem, dabit vobis: hæc est orationis necessitas: 2. usque modo non petitis quidquam in nomine meo: hæc causa est, propter quam inutilis aliquando est oratio. 3. petite, & accipietis: hæc virtus est, & fructus orationis. Quid illam necessariam, quid inutilem, quid efficacem efficiat, hæc tres sunt hujus conclusionis partes.

Cur Deus preces nostras non audiat; atque hæc dux afferat possunt rationes. 1. Nescimus sæpe, quid petamus; opus est, Deum orationem nostram regere. 2. Sæpe nobiscum minime consentimus, neque a Deo cupimus obtinere id, quod ab illo implorare tenemur: hæc in re similes Sancto Augustino, antequam perfecte converteretur, qui a Deo continentiam petebat, ac monebatur, ne ab illo voti damnaretur.

De orationis necessitate. 1. Necessaria est, ut convertamur, si peccatores sumus; & sæpe ad eum statim redigimur, ubi non aliam, quam orationis gratiam habemus; qua si utimur, validiores, & magis immediatas obtinemus gratias. 2. Necessaria est, si in gratiæ statu sumus, ut tot inter pericula, tentationes, & prava exempla illam tueamur. 3. Necessaria est, ut in eo ad mortem usque perseveremus, ac finalem obtineamus gratiam, quam Deus passim orationi concedit. *Biron.*

1. Vult Deus orari; igitur intentionem habet, sinceramque voluntatem ea concedendi, que gloriæ quidem suæ, nostre vero salutis sunt profutura. 2. opus habet homo ad Deum per orationem confugiendi; igitur hoc præstare debet eo modo, quo illum flectere possit.

1. Vere velle oportet, quod petatur a Deo. 2. Deinde ea, que Deus vult, & quibus nos indigere scit, petere oportet.

O R A T I O .

NECESSITAS, VIRTUS, CONDITIONES ORATIONIS, &c.

M O N I T U M .

Ratio, qua Deo offertur, bisariam accipi potest: 1. tamquam eritutum, quod exhibetur Deo, laus, que illi deferitur, sermo, qui cum divina majestate ore habetur, vel corde; 2. tamquam petitio ad gratiam aliquam seu spiritualem, seu temporalem obtinendam; atque hæc in significatione ipse est de oratione loquendum, cum de oratione altero in sensu accepta, quatenus præter vocales, mentalesque preces complectitur etiam mysteriorum nostre religionis, æternarumque veritatum meditationem, ubi sermonem instituerimus. Hæc autem oratio, quatenus petitio facta Deo, a Salvatore præscripta, ac toties in Evangelio commendata, suas habet utilitates suasque peculiares leges, que ita latum morali disciplinæ, uti scilicet præceptis campum aperiant, ut concionatores latius excurrere, & plures etiam hujus argumenti sermones valeant elucubrari, copiosam istic suppellectilem afferemus; nullus enim sermo est vel inter Asceticos, vel inter Evangelicæ præcones, qui hoc argumentum non pertractaverit.

P A R A G R A P H U S P R I M U S .

Variæ Concisionum hujus Argumenti Structure.

Ratio atque efficax est, & necessaria. Hæc duo sunt de fide principia, que ipse Jesus Christus instituit, cum de hac re ad Apostolos suos sermonem habuit, pollicitus, nihil illis in ipsius nomine petentibus negatum iri; & deinde illos redarguens, quod hæc tenus turissimam hæc negligenter rationem omnes impetrandi gratias; quas optare possunt: videlicet psalm Dei Filius orationi perfectam impetratoris certitudinem adjunxit; *Si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis.* Joann. 6. Atque orationis necessitatem confirmavit, discipulorum, suorum negligentiam exprobrans in praxi hujus rei, que tanta necessitatis est ad eas gratias obtinendas, quibus omnino indigemus; *Usque modo non petitis quidquam.* Hinc sermo

partitio potest hauriri. 1. virtus orationis omnem tollere debet querimonia; 2. orationis necessitas teporem nostrum calefacere debet, atque devotionis defectum dampnare.

Præ prima. Non loquimur istic de Oratione in latiori sensu desumpta pro quovis genere communicationis cum Deo; sed in sensu stricto pro signo, quemadmodum illam Sanctus Thomas appellat, quo Deo testatur rationabile desiderium aliquod ab illius largitate beneficium obtinendi. Omnes contra Deum querelæ ad tria capita rediguntur, que Dei filius evertere voluisse videtur ea virtute, qua orationi concessit. 1. Qui omnia desideria sua intra temporales necessitates coarctant, nonnumquam obmurmurant, quod ipsorum egestatibus divina providentia non satis consuluerit, &

quod

IV.

V.

VI.

VII.

VIII.

IX.

X.

XI.

XII.

Cue